Halkın Gazetesi

Demokrat

16 OCAK 1980 ÇARŞAMBA 750 KURUŞ

Öğretmen uşak değildir
MEHMET BAŞARAN'IN YAZISI 4. SAYFADA

"Mektup"un düşündürdükleri
MUZAFFER ERDOST'UN YAZISI 2. SAYFADA

DİSK'İN ÇAĞRISI

"Tüm yurtseverler faşist uygulamalara karşı birleşmelidir"

● "İŞ BAŞINDA OLAN SORUMLULAR İŞÇİ SINIFINA, EMEKÇİ HALKIMIZ VE DEMOKRASİ GÜÇLERİNE KARŞI SAVAŞ İLAN ETMİŞLERDİR.

● İŞÇİ SINIFIMIZ VE ONUN DEVRİMCİ SENDİKAL ÖRGÜTÜ, İLAN EDİLEN BU SAVAŞI TÜM GÜCÜYLE GÖĞÜSLEYECEKTİR"

HABER MERKEZİ

DİSK Yönetim Kurulu, Başkanlar Konseyi ve Bölge Temsilcilerinin 11–14 Ocak 1980 tarihleri arasında yaptıkları ortak toplantılarda, dünya ve ülkemizin içinde bulunduğu koşullar görüşülerek, "işbaşında olan sorumlular, işçi sınıfımız ve demokrasi güçlerine karşı savaş ilan etmişlerdir. İşçi sınıfımız ve onun devrimci sendikal örgütü ilan edilen bu savaşı tüm gücüyle göğüsleyecektir" dendi.

"Tüm yurtseverler, bağımsızlıktan ve demokrasiden yana olan tüm emekçiler işçi sınıfımızın ve DİSK'in bu kararlı mücadelesinde saf tutmalıdırlar. Bu mücadeleden kaçanlar veya bu mücadeleyi üstlenenlere engel olanlar tarihin vuracağı ihanet damgasını silemezler", denilen açıklamada özetle şunlar söylendi:

(Devamı 7.Sayfada)

ECEVİT HASTA OLDUĞU İÇİN TOPLANTIYA KATILAMADI

CHP Grubu'nda AP-CHP işbirliği konusu tartışıldı

● İSTANBUL MİLLETVEKİLİ KORUM, "AP İLE TERÖRÜN TANIMINDA BİLE BİRLEŞEMİYORUZ" DEDİ.

ANKARA (DEMOKRAT)

CHP Ortak Grubu dün saat 10'da toplanarak Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun bir süre önce verdiği "Silah kaçakçılığı ve anarşi" konusundaki genel görüşme önergesi ele alındı.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit CHP ortak grubunun dünkü toplantısına hasta olduğu için katılamadı. CHP Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Ankara Milletvekili Altan Öymen Ecevit'in bir süre dinleneceğini söyledi. Ecevit gruba katılsaydı Demirel ile yaptığı konuşma konusunda bilgi verecekti.

CHP Grup toplantısını da gündem dışı konuşmalar oldu. İlk sözü alan Tunceli Milletvekili Hüseyin Erkanlı Tunceli de meydana gelen son olaylarla ilgili bilgi verdi.

Ortak grupta gündem dışı söz alan Sevim Korum CHP-AP işbirliğine karşıçıkarak "Biz AP ile terörün tanımında bile birleşemiyoruz. Yö-

(Devamı 7.Sayfada)

Sağlık Bakanlığı'nda 400 faşist yeniden işe alınıyor

HABER MERKEZİ

Çeşitli Bakanlıklarda memur kıyımlarının sürdüğü bildirildi.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında 24 Aralık Kahramanmaraş katliamını protesto eyleminden sonra 38 kişinin kasıtlı olarak doğu illerine ve özellikle faşistlerin yoğun olduğu illere sürüldüğü öğrenildi. Aynı nedenle 9 kişinin daha sürgün edilmesinin beklenildiği de verilen bilgiler arasında.

Bu arada POL–BİR'li

(Devamı 7.Sayfada)

MARAŞ'A ÇEYREK KALA...ANTAKYA

CHP'li Öztürk: Vali ve Emniyet Müdürü olaylara yanlış teşhis koyuyor

● CHP HATAY MİLLETVEKİLİ ÖZTÜRK, VALİ İLHAN ÖZGEN'İN DAHA ÖNCE "VALİLİK YAPAMAZ" GEREKÇESİYLE MÜŞAVİRLİĞE ALINDIĞINI BİLDİRDİ.

ANKARA (DEMOKRAT)

Hatay CHP milletvekili Sabri öztürk Hatay ve İskenderun'da son günlerde meydana gelen olayları yerinde incelediklerini belirterek bu işte vali ve emniyet müdürünün MHP görüş-

(Devamı 7.Sayfada)

Antakya'da olayları faşistler ve onlarla işbirliği yapan yöneticiler tezgahlıyor

Yaşar GÖREN Antakya'dan bildiriyor

Antakya'da birşeyler oluyor iki aydan beri. Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi Ama Antakya'daki biraz farklı diğer yerlerden. Çünkü Antakya'nın etnik yapısı daha başka. Mese'e sadece etnik yapıdan, kaynaklanmıyor. Antakya'da işin bir de mezhep yanı var. Bu etnik yapı ve bu mezhep durumunu kurcalayan faşistlerin ve on-

(Devamı 7.Sayfada)

SOVYET ASKERLERİNİN ÇEKİLMESİ BM'DE ONAYLANDI

Afganlı islamcı gerillalar, Babrak Karmal rejimine karşı direniyorlar. islamcı bir gerilla ile Babrak karmal görülüyor.

Afganistan tasarıya karşı çıkarken Türkiye olumlu oy verdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda Pazartesi gecesi yapılan oylamada Afganistan'daki Sovyet askerlerinin "derhal" çekilmesini öneren karar tasarısı kabul edildi. Aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 104 ülke, tasarı lehinde oy kullanırken 18 ülke de tasarıyı onaylamadı. Oylama sırasında 18 ülke de çekimser kaldı.

Oylanan tasarıda, tüm devletlerin, egemenlik, toprak bütünlüğü ve siyasal bağımsızlıklarına saygı gösterilmesi istendi, silahlı müdahaleler kınandı.

(Devamı 7.Sayfada)

YORUM

NEREYE PAYİDAR?

Artık işler çığırından çıktı. Bir yandan öğretmen kıyımları görülmemiş boyutlara ulaştı. Okullar hemen hemen tamamen kapandı. Bir yandan, Bakanlıklarda tarihin en büyük baskı kıyım ve sürgünleri yapılıyor, öte yandan mahalleler kuşatılıp evler günlerce tek tek aranıyor. İnsanlar gözaltına alınan yakınlarının nerede ve nasıl olduğunu bazen haftalarca öğrenemiyorlar.

Yapılmak istenen nedir? İnsanlara kabul ettirilmek istenen nedir. Bugün halkın evinde yakacak odunu, kömürü, fueloil'i yoktur. Geçim

(Devamı 7 Sayfada)

Dış borçlar 15 milyar doları aştı

ANKARA (ANKA)

Türkiye'nin, fiilen kullanılmış bulunan kredilerden oluşan dış borçları 15,67 milyon dolara ulaştı. Buna göre, dış borçlarda 1979 yılı içinde 1,25 milyar dolarlık artış gerçekleşti.

1979 yılında dış borçların yapısıyla ilgili önemli bir değişme gerçekleşti ve 1977 yılı sonunda toplam dış borçların yüzde 58'ini üç yıldan daha kısa süreli borçlar oluştururken, 1979 yılı sonunda bu oran yüzde 26'ya düştü. Bu düşüşte, 1978 ve 1979 yıllarında ertelenen 5,61 milyar dolarlık borç etkili oldu. Ertelenen borçların büyük bölümü, kısa süreli borçlardan oluştu.

(Devamı 7 Sayfada)

Hasanoğlan, Atatürk Öğretmen Lisesi'nde faşistler terör estiriyor

● KIZ ÖĞRENCİLERİ DÖVEN FAŞİST ÖĞRETMENLERİN ODASINDA TABANCA BULUNDU.

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara'ya bağlı Hasanoğlan bucağındaki Atatürk Öğretmen Lisesi'nde yeni MC'nin kurulmasından sonra baskı ve faşist terörün yoğunlaştığı ve liseye dışardan yerleştirilen 60 kadar faşist öğrencinin sürekli saldırılar düzenlediği öne sürüldü.

Demokrat muhabirinin bucak halkı ve lise öğretmenlerin den edindiği bilgiye göre, Milli Eğitim Bakanlığı'nın çeşitli bölgelerde toplayarak okula yerleştirdiği faşist öğrenciler, bir hafta süreyle okul revirinde barındırıldı. Okul idaresince her türlü gıda gereksinimleri de karşılanan 60 kadar faşist öğrenci öğretmen ve öğrencilerle bucak halkını sindirmeye yönelik saldırılarda bulundu.

(Devamı 7.Sayfada)

Öğretmenlerini geri isteyen Esenevler Lisesi öğrenci Velileri, Ankara Valiliğine dilekçe verdiler.

Öğretmen kıyımı sürerken tepkiler yeni boyutlar kazandı

HABER MERKEZİ

Çok sayıda öğretmenin Kahramanmaraş katliamını protesto eylemine katıldıkları gerekçesiyle açığa alınması üzerine yurdun çeşitli yerlerinde sürdürülen protesto eylemleri sürüyor.

İstanbul'da Kadıköy Ticaret Lisesi öğrencileri dün okullarında bir forum yaparak öğretmenlerinin geri verilmesini istediler ve "demokratik kitle örgütleri kapatılamaz" şeklinde sloganlar atarak TÖB–DER'in kapatılmasını protesto ettiler. 800 öğrenci daha sonra bir günlük boykot ilan ederek dağıldılar. Güvenlik kuvvetlerinin öğrencileri derslere sokma çabaları sonuçsuz kaldı.

(Devamı 7 Sayfada)

Sovyetlerin İran'a askeri yardım önerdiği yalanlandı

MOSKOVA (A.A.)

Sovyet haber ajansı "Tass", dün yaptığı açıklamada, Sovyetlerin İran'a askeri yardım önerisi yapmadığını bildirdi.

Bilindiği gibi, Meksika'daki Sovyet maslahatgüzarı Evgeniy Ruszov İran'a A.B.D. tarafından uygulanması muhtemel bir ambargoyu kırmak için Sovyetler

(Devamı 7.Sayfada)

ABD İSPANYA YI İRAN'A EKONOMİK AMBARGO İÇİN İKNA ETMEK İSTİYOR.

Carter, Suarez'le üsler konusunda görüşme yapacak

● İSPANYA BİR SÜRE ÖNCE S.ARABİSTAN'A GİDECEK OLAN ABD UÇAKLARININ ÜSLERE İNMESİNE İZİN VERMEMİŞTİ.

WASHİNGTON (ANKA–DPA)

İspanya Başbakanı Odolfo Suarez ABD Başkanı Jimmy Carter ile, Afganistan'a yapılan Sovyet müdahalesinden sonra, bu ülkeye uygulanacak enlemler, İran'a karşı uygulanacak ekonomik ambargo ve ABD uçaklarının İspanya'daki üslerden yararlanması konularında görüşmeler yapmak üzere Washington'a gitti.

İspanya Dışişleri Bakanı Marcelino Oreja ile birlikte Washington'a giden Suarez, ABD başkanı Carter'la ilk kez görüşecek.

Görüşmelerdeele alınacak konular arasında yer alan Sovyetler Birliği ve İran'a uygulanacak önlemler konusunda ABD Başkanı Carter'in Suarez'i bu önlemlere katılmaya ikna etmeye çalışacağı belirtildi.

Siyasal gözlemciler İspanya'nın NATO üyeliğinin de ele alınacağını, bu arada ABD uçaklarının İspanya'daki üslerden yararlanması konusunda da görüşmeler yapılabileceğini belirtiyor. Bilindiği gibi İspanya bir süre önce Suudi Arabistan'a gidecek ABD uçaklarının İspanya'daki üslere inmesine izin vermemişti.

Antalya'da 9 demokratik kitle örgütü kapatıldı

HABERİ 7. SAYFADA

Ankara Çalışkanlar Mahallesinde 118 kişi gözaltında

HABERİ 7. SAYFADA

Kendilerini MİT görevlisi olarak tanıtanlar Kayseri'de evlere baskın yapıyor

● İstanbul Cankurtaran'da Ülkü–Bir yönetim kurulu üyesi bir öğretmen öldürüldü.

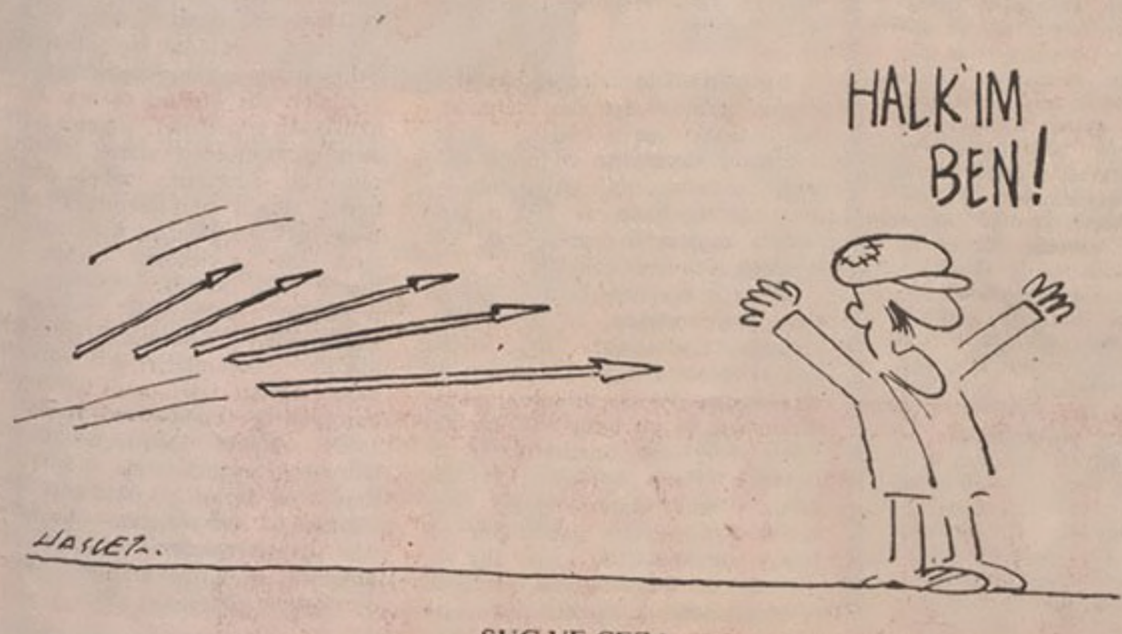
● Konya DMMA öğretim görevlisi Faruk Atalayer saldırıya uğradı.

● Manisa'da TÖB–DER binasına patlayıcı madde atıldı.

● Ankara Fen Fakültesinde faşistler öğrencilere saldırdı.

● İzmir'de İGD'li iki kız öğrenci gözaltına alındı.

HABERİ 5. SAYFADA

SUÇ VE CEZA

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Ayıp değil ya; insanların, devletlerin, rejimlerin putlaştırılmasına – gönlünüz,beğeniniz , inancınız, değerlendirmeniz, seçiminiz onlardan yana olsa da- karşıyım. Neye bağlanırsanız bağlanın, neyi yeğlerseniz yeğleyin eleştiriyi, nesnelliği birlikte yürütmekten, doğmatikleşmemekten yanayım.

Düşünce özgürlüğünden, halktan yana bir düzenden, eşitlikten, ulusların kendi yazgılarını kendilerinin saptaması ilkesinden, Fenerbahçeden, Çiroz salatasından, doğrudan, gerçekten yana olduğum ve sömürüye, zorbalığa, yobazlığın her türüne, faşizme, emperyalizme, şövenizme, ıspanağa, lahanaya, bamyaya, çiğ domatese, yalana, eğriye, vb. karşı olduğum gibi.

Bu nedenle de-daha birçokları gibi- hem rahatım hem rahatsız..

İçten yana? Sorun yok. Dıştan yana? Oooh... Ooooh!

1950'lerde, 6–7 Eylül rezaletinden sonra, Edirne yolunda yanan bir yolcu otobüsünü "Olsa olsa Dolapdere'deki Rum ustalar sabotaj yapmışlardır" diyen başmakale yazarı -şimdi rahmetlik– bir meslektaşa "Aman üstad! Otobüs altında Rum usta aramakla öküz altında buzağı aramak arasında ne fark var? " diye sorunca, hazret tarafından "Yunan ajanı" olarak tanımlanmıştık.

Kanlı 1 Mayıs 1977'de İnterkontinental otelinden Taksim alanına kimlerin ateş ettiği belli iken, MC yönetiminin "Maocular yaptı " yalanına utanmadan, yüzleri kızarmadan katılanların dergilerinde –Maocuların yapmadığını yazdık diye- bir kez de "CİA ajanı" olmuştuk.

12 Martın TRT'nin başına, tepeden inme, yasa dışı getirdiği Musa Öğün'ün atanmasına karşı çıktık diye, otobüsler dolusu bir bölük askerle, lütfedip evimize kadar zahmet eden bir güvenlik görevlisine göre ise, biz bir "Donkişot"tuk.

Bir başka kez de, 1. Şubeye götürülmek üzere bindiğimiz polis cipi içinde, yanımızdaki sivil komiser yardımcısı sormuştu: "Siz, sağcı değil miydiniz? "

Gözaltında, elinde copla "Orospu çocuğu" diye üzerimize yürüyen erin ise bir günahı yoktu. "Adam öldürdü. Katildir O." demişlerdi.

Avcı taburu erleri

Gazeteciliğe yeni başladığımızda, daha eski bir ağabeyimizin kaleminde "Romantiklerin sonuncusu" sayılmıştık.

Kapatıldığımız yerin penceresinde, bir yandan içerisini gözetlerken öte yandan da yanındakine "Gavura bak, gavura. Uyumuyor. Nasıl da yatağın üzerine tavuk gibi tünemiş '" diyen nöbetçi erin dilinde "Tavuk türünden bir gavur'" bile olduk bir zamanlar.

Meşrutiyet döneminde, 31 Mart olayı patlak verdiğinde, Karaköy köprüsü başında yol kesen Avcı Taburları erleri önlerine çıkan subaya sorarlarmış:

"Alaylı mısın? Mektepli misin? "

Kıtadan yetişme iseniz sorun yok. Ama, okuldan çıkma iseniz... işiniz bitik.

Bu günlerde, Sovyet askerlerinin Afganistan'a girmesi üzerine, Avcı Taburu erleri hortladı sanki.

Önlerine gelenin yolunu kesip soruyorlar:

–Afganistan'a müdahaleden yana mısın, değil misin?

"Değilim" ya da "yanayım" demek de yetmiyor.

İlle de boynunuza yafta asıp dolaşacaksınız.

Bendeniz, Sovyetlerin Afganistan'a, Çin'in Tibet'e, Amerikan'ın Vietnam'a vb.. girmesine ve bu türden tüm girişlere acizane karşıyım.

Ama, şu Avcı Taburu erlerinden de illallah!

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

16 OCAK

1876

İstanbul Hasköy Tersanesi işçileri grev yaptılar. İşyerindeki Türkiyeli ve İngiltereli işçiler ayrı ayrı grev yaptılar.

1964 – BURDUR BELEDİYE TEMİZLİK İŞÇİLERİNİN GREVİ

Burdur Belediyesi'nde temizlik işçisi olarak çalışanlar, fazla mesai ücretlerinin verilmemesi üzerine greve çıktılar.

1970 – İSTANBUL-İZMİT ŞEHİR HATLARI VAPURLARINDA GREV

Deniz Taşıt-İş Sendikası, İstanbul-İzmit Şehir Hatları İşletmesi'nde 2.800 işçi ile greve başladı. Grev, işverenin yıllık izin içersinde geçen hafta tatili ve bayram tatili ücretlerini vermeyi kabul etmemesi ve bazı kaptanların 1.Kaptanlığa yükseltilmemesini kınamak; ayrıca iskelelerde çalışanlara verilen zamları % 50'ye çıkarmak amacıyla yapılıyor

1971 – ALİAĞA RAFİNERİSİN'NDE DİRENİŞ

Alıağa Rafinerisi'nde çalışan 4500 işçi, 100 arkadaşlarının işten çıkarılmasını protesto etmek amacıyla işbaşı yapmadı.

1971 – İSTANBUL'DA TEKSTİL İŞÇİLERİNİN GREVİ YAYGINLAŞIYOR

İstanbul'da TÜRK-İŞ üyesi TEKSİP Sendikası'nın örgütlü olduğu işyerlerinde, bugün kademeli olarak greve başlandı. 7 bini aşkın işçinin katıldığı grevler 2 Şubat'ta sona erdi.

1974 – EMAYETAŞ'TA GREV

İstanbul Emayetaş Madeni Eşya, Saç ve Emaye Fabrikası'ndaki 900 işçi, üyesi bulundukları DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası'nın aldığı grev kararına uyarak, greve başladı. Grev 28 Mayıs 1974 tarihinde sona erdi

1978 – GAZİANTEP'TE POLİS ÖĞRENCİLERE ATEŞ AÇTI

4 Gün önce devrimcilerle faşistler arasında çıkan çatışma nedeniyle kapatılan Endüstri Meslek Lisesi bugün açılması gerekirken, faşistlerce işgal edildi.

Endüstri Meslek Lisesi'nin devrimci öğrencileri, derslere girmek üzere okula geldiler. Ancak öğrenciler, faşistlerin taşlı-sopalı saldırısına uğradılar. Buna rağmen öğrenciler, faşistleri okuldan çıkardılar ve derslere girdiler. Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerine yardıma gelen, Düztepe Lisesi öğrencileri okullarına geri dönerken, bu kez de polisin silahlı saldırısına uğradılar. Olaya tanık olanların verdiği bilgiye göre, faşist işgale seyirci kalan polisler devrimci öğrencileri copla dağıtmaya giriştı. Polis daha sonra silah da kullandı. Bir komiser topluluk üzerine yaylım ateşi açtı. Komiserin açtığı ateş sonucu öğrencilerden Nuri Öz, Nihat Kaymakel ve yoldan geçmekte olan 12 yaşlarındaki Gazi Doğan ile 30 yaşlarındaki Müfide Atalması adlı kadın vuruldu. Nihat Kaymakel, hastaneye götürülürken öldü.

Olaydan sonra Nihat Kaymakel'in cenazesini almak üzere, Devlet Hastanesi önünde öğrenciler ve halktan oluşan büyük bir kalabalık toplantı. Polis aleyhinde gösteriler yapılarak eylem sürdürüldü. Kentte artan gerginlik üzerine, tüm polis birlikleri görevden çekilerek yerlerine askeri birlikler geçirildi.

Polisin davranışına tanık olan çok sayıda kişi, Komiser Mehmet Sütveren'in öğrenciler üzerine otomatik silahla ateş açtığını gördüklerini, bu komiserin ötedenberi MHP yanlısı olarak tanındığını belirttiler.

Ertesi gün kentte yeniden protesto gösterileri yapılırken, Devlet Hastanesi önünde binlerce yurttaş toplandı. Devrimci öğrenci Nihat Kaymakel'in vücudundan çıkan kurşunların, komiserin silahından çıktığı saptandı. Yetkililerin olayı örtbas etmek istemelerine rağmen, halkın tepkisi üzerine Komiser Mehmet Sütveren tutuklanarak Malatya Cezaevi'ne gönderildi.

GÜNÜN YAZISI

"Mektup"un düşündürdükleri

Muzaffer ERDOST

Silahlı Kuvvetleri temsilen verilen mektuptan okuyalım: "İstiklal Marşımız yerine komünist enternasyonali söyleyenlere, şeriat düzeni davetçilerine, demokratik rejim yerine her türlü faşizmi getirmek isteyenlere, anarşiye, yıkıcılığa ve bölücülüğe..." Eğer, İstiklal Marşı yerine Komünist Enternasyonali söylemeyi, bizim kişisel değerlendirmemizle, "anarşist eğilim" olarak nitelersek, mektupta, başlıca dört noktanın vurgulandığı açıktır: (1) anarşizm ve anarşist eğilimler , (2) bölücülük, (3) layik devlet yerine şeriat düzenini getirmek, (4) demokratik rejim yerine faşizmi getirmek. Anarşizmi devrimci hareketle bütünleştiren ve bütünleştirmekle kalmayıp, devrimci hareketi anarşizm olarak niteleyen Demirel'in "anarşizm" ve anarşist eğilimler üzerine "ihlas ile" gitmeye koyulduğu bir gerçek. Emperyalizmin bölücülük maskesi altında yürüttüğü faaliyetleri gözardı ederek, emperyalizmin ihracı bölücülük ile demokratik istemleri birbirine karıştıran Demirel'in, "bölücülük" üzerine 'ihlas ile" gitmeye koyulduğu da bir gerçek. Dolayısıyla, şu bir aylık hükümete, "anarşizm" ve "bölücülük"açısından, bir mektup ile "müdahale"de bulunulmuş olması olasılığı pek zayıf gözükmektedir.

Sorun, Demirel'in öne sürdüğü gibi, gene "anarşi" örtüsü altında, demokratik ve devrimci hareketi ezmek için, özünde Anayasa'ya aykırı yasa tasarılarının Meclisten geçmesinin gecikmiş olması da değildir. Değildir, çünkü, bu yasa tasarıları ile, mektupta sözü edilen, "şeriat düzeni davetçileri" ya da "demokratik rejim yerine faşizmi getirmek isteyenler" arasında herhangi bir ilişki olmadığı bilinmektedir.

Öyle sanırız ki, Silahlı Kuvvetlerin "kaygı"sının kaynağı, Demirel azınlık hükümetinin, birincisi "eksiği" ile ve ikincisi "fazlası" ile ilgili olmak gerekir. Demirel azınlık hükümetinin eksiği, 'faşist " bir rejim getirmek amacından başka bir şey olmayan sağdaki şiddet olaylarını dışlamış olmasıdır. Bu, Demirel hükümetinin eksiğidir. Fazlası ise, bu faşist hareketin kadrosunun, bu siyasal iktidar aracılığıyla, devleti hızla işgale başlamış bulunmasıdır.

Demirel, bir "azınlık" hükümeti olduğunu da kabule yanaşır gözükmemektedir. Faşist cinayetleri, Ecevit hükümetini düşürmenin bir aracı olarak pompalayan; sistemin kendisinden gelen iktisadi sorunları, Ecevit hükümetini düşürmek için vargücüyle iktidarın kendisine yükleyen Demirel, 29 ilde, 1977 seçimlerine göre, ancak 270 bin oyu daha harekete geçirdiği ya da partisine kanalize ettiği için ülkede, kendisinin "mutlak" söz sahibi olduğu hayaline kapılmıştır. Ecevit iktidarının sağa kayan siyasetini onaylamadığını "açıklama" olanağını, ancak seçim sandığına gitmemekte bulabilen bir milyonluk bilinçli seçmeni dıştalayanlar, AP ve sağ partilerin oy "sayı"sında önemli bir artış olmadığı halde, oy "oranı"ndan hareket ederek, sağ açısından yapay bir başarı tablosu ortaya çıkarmışlardır. Bu yapay sonuçlara dayanarak, şu "demokrasi"ye bakınız ki- çoğunluğun, sağın, sol üzerinde "egemenlik" kurmasını istediğini ileri sürme pervasızlığını göstermişlerdir. Demirel, tam da bu anlayışla, sağın, sol üzerinde baskı kurması için "ihlas ile" işe koyulmuştur.

Ama, şu unutulmamalı ki, "sağcı" ile "faşist"i birbirinden ayırmak gerekir. Sağcı, siyaset dilinde, genel olarak, düzeni savunan kimsedir. Faşist ise, bizzat burjuva düzenin getirdiği demokratik özgürlükleri, kurumlaşmış zor örgütleriyle baskı altına alarak ve ortadan kaldırarak, "düzen"i korumak ister. Bu nedenle, her faşist özünde sağcıdır; ama her sağcı, faşist değildir. Demirel'in, sağın, sol üzerinde egemenlik kurmaya "ihlas ile" girişmesini, bir kez de bu açıdan ele almak gerekir; çünkü, Demirel iktidarı, özünde, faşizmi, "sağ" kisvesi altında korumasına almakla kalmadı, faşist militan bir kadroyu, "sağcı" kisvesi altında, etkin yerlere getirmeye de başladı.

(Devamı 7.Sayfada)

FORUM

DGM SORUŞTURMASI

TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ:

"DGM'ler 12 Mart açık faşizminin bir ürünüdür"

TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANLIĞI DEMİREL HÜKÜMETİ TARAFINDAN GÜNDEME GETİRİLEN DGM YASASI KONUSUNDA "DGM'LERİN YENİDEN KURULMASIYLA İŞBİRLİKÇİ GÜÇLERİN ELİNE YENİ BİR BASKI ARACI GEÇMİŞ OLACAKTIR. ELLERİNDE BAŞKA ARAÇLARI DA VARDIR. BELKİ DE DAHA ETKİNLERİ DGM'LER ONLAR AÇISINDAN SORUNU ÇÖZÜMLEYEMEZ. TÜRKİYE'NİN BUNALIMI BU ÜLKENİN EMPERYALİST DÜNYA SİSTEMİ İÇİNDE SÖMÜRÜLEN ÜLKE DURUMUYLA İLGİLİDİR. BU DURUM DEĞİŞMEDİKÇE BUNALIM SÜRER." DİYEREK SORULARIMIZA ŞU YANITLARI VERDİLER:

DEMOKRAT:

DGM'ler yeniden gündeme geldi. Başbakan "DGM'Ler ile şiddet olaylarının önlenebileceği" görüşünü savunuyor. DGM'lerin kurulmasının amacı sizce neye yöneliktir?

TEP:

Başbakanın başında bulunduğu iktidar partisinin AP'nin yedek kuvveti MHP'nin ve arkalarındaki işbirlikçi sermayenin DGM'ler gibi kendi denetimlerinde, buyruklarıyla hareket eden özel mahkemelerden yana oluşları burjuva hukuk devleti kurallarınca ülkeyi yönetemez duruma düşmüş olmalarından ötürüdür. Bunlar normal adliye aygıtına güvenmemektedirler. Kuşkusuz adliye aygıtı da bu kurulu düzenin bir kurumudur ve düzeni koruma işlevini yerine getirmektedir. Ancak bu aygıtın tümüyle, kayıtsız şartsız işbirlikçi sermayenin amir ve hizmetinde olduğu söylenemez. İşbirlikçi sermaye toplumda egemen güçtür, ama bu egemenliğini toplumun tüm kurumlarında eşit ölçüde kurduğu söylenemez Böyle olduğunu varsayarsak, örneğin 1974'de af yasasının kapsamını TBMM daraltarak siyasi hükümlüleri bunun dışında tuttuğu halde Anayasa Mahkemesinin bu yasaya siyasi hükümlülerin lehine bir yorum getirişini açıklayamayız. Marksistler toplumu akla karaya boyamazlar. Tahlillerinde gri tonları da değerlendirirler.

Türkiye'de egemen güç olan emperyalist tekellerin hizmetindeki sermaye egemenliğini bir zaman süreci içinde toplumun tüm alanlarında verdiği bir karşı-devrimci mücadele sonucu kazanabilmiştir. Bu karşı-devrimci süreç tamamlanmış değildir. Ve demokratik güçlere düşen, tüm alanlarda sermayenin bu karşı-devrimci saldırılarını doğru taktiklerle göğüslemek ve püskürtmektir.

DGM'ler 12 Mart açık faşizminin bir ürünüdür. Amacı bellidir, ulusal demokratik güçleri ezmek, sindirmek ve yurdumuzu emperyalist tekeller için dikensiz gül bahçesine çevirmek yani, (açık ya da şu bu kisveye bürünmüş olarak) faşizmi tezgahlamak.

Bu durumda, DGM'lere karşı çıkış bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu mücadele tüm ulusal demokratik güçlerin ortak mücadelesidir. Bunu işçi sınıfının tekelinde bir mücadele olarak düşünemeyiz. En tutarlı yurtseverler, anti-emperyalist ve anti-faşist mücadelede en tutarlı savaşçılar olmalarına karşın bu iş proleter devrimcilerin tekelinde kalırsa siyasal inançları ne olursa olsun bağımsızlık ve demokrasiden yana tüm örgüt, çevre ve kişiler faşizme karşı omuz omuza durmazlarsa işbirlikçilerin ülkeyi faşizmin karanlıklarına sürüklemesi kaçınılmaz olur.

DEMOKRAT

DGM'lerin kurulma şansı nedir, kurulursa uygulamadaki başarı oranı ne olur?

TEP

Özellikle silahlı kuvvetlerin son muhtırasından sonra şu ya da bu ad altında, şu ya da bu biçimde DGM'ler niteliğinde mahkemelerin kuruluşuna dair bir yasa uzun boylu muhalefete uğramadan Meclisten geçebilir. Burada yargıçları atama yetkisinin hükümete tanınıp tanınmaması elbette ki önemlidir. Bu özel mahkemeler kurulu hukuk düzenine pek ters düşmeyen birer ihtisas mahkemesi olarak mı kalırlar, yoksa Anayasa Mahkemesince yasal varlığına son verilen eski DGM'Ler gibi faşist baskının birer aracı mı olurlar, bunu demokratik güçlerin anti-faşist mücadelesi belirleyecektir.

Demirel iktidarının tasarladığı, solu ezen faşist saldırılara göstermelik karşı çıkan eski DGM'ler niteliğinde mahkemelerdir. DGM'lerin işlevi iktidar sorunu ile iç içe ilişkilidir. Dolayısıyla DGM'lerin yeniden kuruluşuna karşı mücadele AP'nin iktidardan uzaklaştırılmasını amaçlayan mücadeleden ayrı düşünülemez.

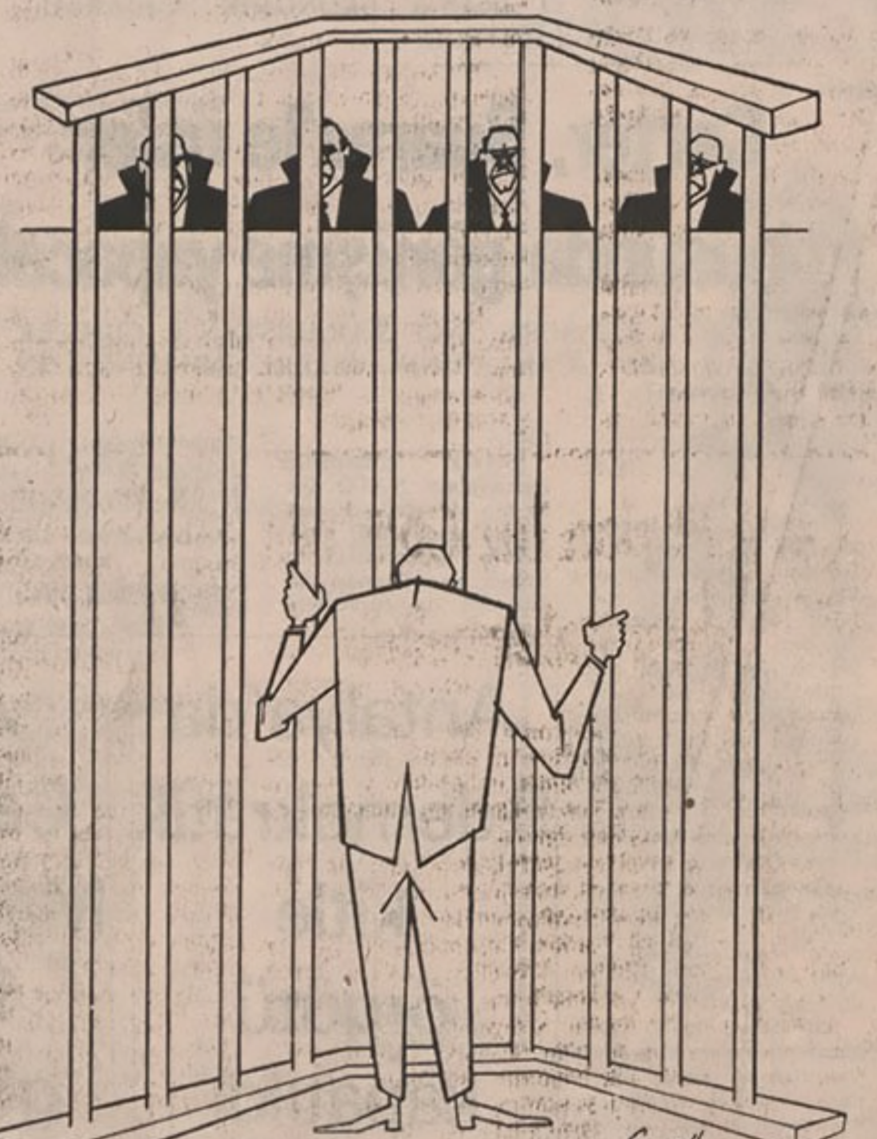
DGM'lerin yeniden kurulmasıyla işbirlikçi güçlerin eline yeni bir baskı aracı geçmiş olacaktır. Ellerinde başka araçları da vardır. Belki de daha etkinleri. DGM'ler onlar açısından sorunu çözümleyemez. Türkiye'nin bunalımı bu ülkenin emperyalist dünya sistemi içinde sömürülen ülke durumuyla ilgilidir. Bu durum değişmedikçe bunalım sürer.

DEMOKRAT

DGM'ler karşısında tavrınız ne olacaktır?

TEP

Siyasi inançlar ne olursa olsun tüm ulusal demokratik güçlerin faşizme karşı omuz omuza etkin mücadelelerini gerçekleştirmek için bize düşeni yapmak. Özellikle son on yıldan beri bağımsızlık ve demokrasi güçleri anti-faşist mücadeleye büyük ağırlık koyacak potansiyel bir güç haline gelmiştir. Fakat bu henüz anti-faşist güçlerin eylem birliğine ve giderek bağımsızlık ve demokrasi cephesi haline dönüşememiştir. Şu anda bıçak kemiğe dayanmak üzeredir. Büyük bir esneklik ve devrimci yaratıcılıkla anti-faşist direnişi disiplinli, örgütlü bir hale getirmek zorundayız. Yeni bir bozgunu önleyebilmek için her yurtsever örgüt ve kişi, olanca sorumluluğu ile bu hayati soruna eğilmeli, zaman yitirilmeden acil görevler yerine getirilmelidir. Emperyalizmin işbirlikçisi gerici-faşist zorba ve komplocülara karşı tüm ulusal güçleri seferber edebilirsek DGM ve benzeri baskı ve tahakküm araçları ile tüm engelleri aşabiliriz.

Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Devrimciler yılmayacak

Bizler Konya D.M.M. Akademisinin devrimci öğrencileriyiz Okulumuzda ve Konya'da polisin baskıları gittikçe yoğunlaşıyor. Polis sürekli olarak devrimcilerin kaldığı evleri basıyor.. 25 Aralık günü bazı akademik-demokratik haklarımız ve polisin yanlı tutumunu anlatmak için toplu halde başkanlık katına çıktık İstemlerimizi anlattıktan sonra Kahramanmaraş katliamını protesto etmek amacıyla okulu toplu olarak terkettik. Bunun karşısında kendileri hakkında yapılan açıklamaları hazmedemeyen polis iki arkadaşımızı yok yere karakola götürdü. 24 saat nezarette tuttu. Arkadaşımızdan birisinin boğazındaki yaralar ve ayaklarındaki tekme cop izleri Devlet Hastanesi doktoru tarafından bir rapor halinde saptanmıştır.

Amaçları Akademi'deki devrimci, demokrat güçleri yıldırmaktır..

Bilinmelidir ki, Akademili devrimciler olarak bizleri faşist saldırı ve baskılar yıldırmayacaktır..

Yaşasın devrimci güçlerin Anti-Faşist mücadelesi!

Konya DMMA
Devrimci Öğrencileri

Bir boykotun ardından

Korkunç boyutlara ulaşan öğretmen kıyımını, faşist baskı ve saldırıları protesto etmek, grevli toplu sözleşmeli sendika hakkının tüm kamu çalışanlarına da tanınması uğrunda verilen mücadelede çıkartılan engelleri kınamak, ana karnındaki bebelerin bile kurşunlandığı Kahramanmaraş faşist katliamını lanetlemek amacıyla 24 Aralık 1979 günü tüm yurt düzeyinde öğretmenlerce gerçekleştirilen 1 gün derslere girmeme eylemi karşısında, artık eski yöntemlerle iktidarını sürdüremez duruma düşen egemen sınıflar paniğe kapıldılar.

Boykotun ardından tüm burjuva basını ve onun kalemleri, her ilerici demokrat hareketin ardından olduğu gibi, emekçi kitlelere ve halktan yana aydınlara duydukları kini kustular.

Yöneticileri tutuklanmış, katliam, sürgün, kıyım ve baskılara maruz kalmış, açlık ve sefalete terkedilmiş öğretmenlerin en doğal haklarını savunmak için giriştikleri eylem, burjuva basını ve TRT'si tarafından amacından saptırılarak kitlelere yansıtılmaya çalışıldı.

Oysa kamu görevlilerinin acınası durumları arasında, en büyük güçlüklerle karşılaşanları hiç kuşku yok ki öğretmenlerdir. Öğretmen, iyi bir pedagog, iyi bir psikolog, iyi bir ekonomist, iyi bir hatip, iyi bir sosyolog ve iyi bir yönetici olmak zorundadır. Hatta öğretmen iyi bir yargıç olmak durumundadır. Toplumsal işbölümünün alabildiğine geliştiği çağımızda, bu kadar ağır sorumluluklar yüklediğimiz ve gelecek kuşaklarımızı kendilerine emanet ettiğimiz öğretmenlere, acaba kendilerinden beklediğimiz sorumluluklarla orantılı olarak değer veriyor muyuz? yazık ki, bu sorunun yanıtı hayırdı . Öğretmen iyi giyinmeli, hergün traş olmalı, kılık kıyafetiyle öğrencilere örnek olmalıdır. İyi ama, öğretmenin bir aylık maaşı, kendisine bir takım elbise almaya yetiyor mu? Bir traş makinesi bile öğretmen maaşının yarısını alıp götürmektedir. Öğretmenlerin maaşı sıra kiraya gitmektedir.

Para verilmeden, kendisinden büyük sorumluluklar beklenen bu insanların, ne yiyip ne içtiği, okula nasıl gidip -geldiği, çoluk çocuklarının ne durumda olduğu hiç soruldu mu? Bütün bunlar öğretmenlerin hakları uğruna ayağa kalkmaları için yeterli sebepler değil mi?

Ama tüm bu sorunlar karşısında, korkunç bir vurdum duymazlık içinde bulunan Milli Eğitim Bakanı ve Müdürleri, öğretmenlerin insanca yaşamak ve eğitimin demokratikleştirilmesi amacıyla giriştikleri uyarı eylemleri söz konusu olunca, kıyım uygulayan yöneticiler, binlerce öğretmeni görevlerinden alarak eğitimin tamamen durmasına sebep olmuşlardır. Bugün öğretmensizlik nedeniyle halk çocuklarına kapatılan onlarca lise ve ilkokul vardır. Kapısına kilit vurulan okulları öğretmenler mi kapattı? Üniversite kapılarından dönecek gençlerimizin sorumluları, eğitimin daha sağlıklı işletilmesi için çaba harcayan öğretmenler mi, yoksa "biz zaten emekçi halk çocuklarının okuyup uyanmalarına karşıyız, nasıl olsa bizim çocuklarımız özel okullarda, dersanelerde okuyarak, özel öğretmenlerden ders alarak eğitimlerini sürdürmektedirler" diyen o çok sayın yöneticiler mi?...

Şişli Bölgesinden boykota
katılan bir grup öğretmen

Sendika Şube Başkanı Yaman, açıkladı:

PAKTAŞ'TA 1500 İŞÇİ FAŞİSTLERE KARŞI DİRENİYOR

İŞÇİLER K.MARAŞ KATLİAMINI PROTESTO ETTİKLERİNDEN BERİ FAŞİST SALDIRILAR YOĞUNLAŞIYOR

TARSUS (MEHMET SEYİS)

Tekstil işkolunda kurulu Paktaş II Fabrikası işçilerine karşı son günlerde girişilen saldırıların yoğunlaştığı bildirildi. Geçtiğimiz günlerde kendilerine yapılan faşist saldırıya karşı koyan işçiler üzerindeki işveren baskısı da giderek artıyor.

Kahramanmaraş katliamını protesto amacıyla yaptıkları 1 günlük işi bırakma eylemi neden gösterilerek, o günden bu yana yoğun baskı altında tutulan 1500 işçinin üyesi bulunduğu Tekstil İşçileri Sendikası Tarsus Şube Başkanı Burhan Yaman yaptığı basın açıklamasında, "Amerikan patentli sarı sendikalar ile faşist sendikalar, arkalarına aldıkları Tarsus sermayesinin de açık gizli desteği ile, sürekli üyelerimize saldırmakta, servis arabalarımızın yolu kesilmekte, işyerlerindeki üyelerimiz üzerine silahlı saldırılar düzenlenmekte, sendika yöneticilerine tehdit mektupları gönderilmektedir" dedi.

Burhan Yaman açıklamasında daha sonra şu görüşlere yer verdi:

"Özellikle son günlerde bu ve buna benzer saldırı ve provakasyonlar yetki için savaşım verdiğimiz ve yaklaşık 1500 işçinin çalıştığı PAKTAŞ II işyerinde yoğunlaşmaktadır. Bu işyerinde, işçilerin sarı ve faşist sendikalara duydukları demokratik muhalefeti sindirebilmek için patronların da desteğinde yeni yeni tertiplere girişilmektedir. Fabrika önünde işçi arkadaşlarımızın sürekli faşist kurşunlara hedef olduğu, geceleri bekçi kulübelerinin tarandığı, işçilerin birer birer tehdit edildiği, dövüldüğü bu saldırıların somut örnekleridir.

"Sürekli olay çıkartanlar işverence açıktan açığa korunmakta, desteklenmekte, hatta bunlardan bazıları 15—20 gün sürekli işe gelmedikleri halde iş akitlerinin feshedilmediği gözlenmektedir. PAKTAŞ II Fabrikası, Esenler köyünden getirilen faşistlerce basılmış, saldırıyla ilgili tek suçlu yakalanmamıştır. Suçluların yerine saldırıya uğrayan arkadaşlarımız gözaltına alınmış, ancak suçsuz bulunarak savcılıkça sonradan serbest bırakılmışlardır."

Tarsus Orman İşletmesinden 80 işçi çıkarılmak isteniyor

TARSUS (DEMOKRAT)

Orman İşletmesinde çalışan Devrimci Toprak—İş Sendikası üyesi 80 işçinin işine işverence son verilmek istendiği bildirildi.

Orman İşletmesinde çalışan 80 işçi tarafından gazetemize yapılan yazılı açıklamada, kendileri için yürürlüğü konmak istenen işlemin Türkiye çapındaki faşist terör ve kıyımın bir parçası olduğu savunularak şöyle denildi:

"Bizler Tarsus Orman İşletmesinde çalışan DİSK'e bağlı Devrimci Toprak İşçileri Sendikası üyesi tarım işçileriyiz. Devrimci sendikada örgütlendik diye hepimizin işine son verilmek isteniyor. Halkımızı Türkiye'deki faşist baskıların bir parçası olan bu uygulamaya karşı bize destek olmaya çağırıyoruz."

1979 yılı içinde Malatya'da meydana gelen olaylarda 19 kişi öldürüldü

MALATYA (DEMOKRAT)

1979 yılı içinde Malatya'da meydana gelen olaylarda 19 kişinin öldürüldüğü ve 50'yi aşkın kişinin de yaralandığı bildirildi. Öldürülenlerin 10'unun sol, 8'inin ise sağ görüşlü olduğu saptandı. Birinin polis olduğu öldürülenlerin adları şöyle: Yusuf Çam (sağ görüşlü), Muhittin Yılmaz (polis), Nusret Çakır (sağ görüşlü), Nevzat Yıldırım (sol görüşlü), Ali Elçi (sol görüşlü), Ertuğrul Emir (sol görüşlü), Arap Çetin (sağ görüşlü), H. Hüseyin Tuluk (sol görüşlü), Mirza Korkmaz (sağ görüşlü), Zeki Şireli (sağ görüşlü), Mustafa Öcal (sol görüşlü), Hasan Öztürk (sol görüşlü), Hüseyin Aslankan (sağ görüşlü), Nurettin Kılıçdoğan (sol görüşlü), Necati İçen (sağ görüşlü), Ömer Aslan (sağ görüşlü), Mehmet Yumrutepe (sol görüşlü), Zeki Öztürk (sol görüşlü) ve Aziz Sürücü (sol görüşlü).

Öldürülen devrimcilerin genellikle evlerine gidip gelirken sokaklarda tuzağa düşürülerek kurşunlandığı ya da evleri basılıp taranarak yaşamlarını yitirdiği belirlendi.

Öte yandan devrimcilerin katillerinin hâlâ yakalanmadığı da gelen haberler arasında.

Malatya karayolları 81.şube şefi faşistlerce ölümle tehdit edildi

MALATYA (DEMOKRAT)

Elazığ Karayolları Bölge Müdürlüğünde saldırıya uğrayarak ölümle tehdit edilen 81. Şube Şefi Osman Gürbüz, "Bölge Müdürlüğü MHP'nin karargâhı haline getirildi" dedi.

Bölge Müdürlüğünde çalışan ilerici devrimci işçi ve memurların sürekli ölümle tehdit edildiğini, işlerini terketmeleri için zorlandıklarını belirten Osman Gürbüz, "Bölge Müdürü Naci Belirgen'in himayesi ve yönetimindeki faşistlerin saldırısına uğrayarak ölümle tehdit edildim" dedi ve görevinden ayrılması için kendisine baskı yapıldığını söyledi. Gürbüz daha sonra, "Önlerine geleni ölümle tehdit eden faşistler şunu bilmeliler ki, karayolları çalışanları hiçbir tehditle yıldırılamazlar" dedi.

Karayolları Bölge Müdürlüğünde devletten maaş alarak beslenen 15 kadar faşistin hiçbir iş yapmadan oturdukları ve işçileri tehditle görevlendirildikleri belirtildi.

YAKIT YOKLUĞU PROTESTO EDİLDİ

ÜRGÜP'TE ÖĞRENCİLER İKİ GÜNLÜK BOYKOT YAPTI

ÜRGÜP—NEVŞEHİR (DEMOKRAT)

Ürgüp Lisesinde yakıt yokluğunu protesto eden öğrenciler 2 gün boykot yaptılar.

15 günden bu yana kaloriferi yanmayan lise öğrencileri, Kaymakamlığa başvurmalarına rağmen olumlu sonuç alamadılar. Okul yönetiminin ve öğretmenlerin de yaptığı başvurular sonuçsuz kalınca öğrenciler, 7 Ocak günü toplu yürüyüşe geçtiler ve hükümet konağını işgal ettiler.

İlçe Kaymakamı İ. Yaşar Uğurlu, öğrencilerin hükümet konağını işgal etmesine rağmen öğrencilerle görüşmek istemediğini belirterek, odasından dışarı çıkmadı. Öğrenciler daha sonra ilçe merkezine doğru "Odun, kömür hakkımız, söke söke alırız, Öğrenci-öğretmen kıyımına son" gibi sloganlar atarak yürüyüşe geçtiler. Yürüyüş olaysız biçimde lise önünde bitirildi ve 2 günlük boykot kararı alındığı açıklandı.

Öğrencilerin yürüyüşü üzerine toplanan okul aile birliği, öğrenci velilerini toplantıya çağırdı. Kaymakam da toplantıya davet edildi. Ancak Kaymakam, işlerinin çokluğunu bahane ederek toplantıya katılmadı.

Yakıt sorununun tartışıldığı toplantıda Kaymakam İ. Yaşar Uğurlu'nun soruna eğilmediği belirtilerek, okul aile birliğinin çözüm araması kararlaştırıldı.

Toplantıda ayrıca, öğretmenler üzerinde sürdürülen haksız uygulamalara karşı çıkılması gerektiği vurgulanarak, Nevşehir Ticaret Lisesine sürülen Lise Müdürü Recai Davutoğlu'nun tekrar eski görevine iade edilmesi için çalışmalar yapılması da kararlaştırıldı.

Firma giderlerinin yüzde 56'sını hammadde ithali oluşturuyor

Otomotiv sanayicileri dövizli satışa izin verilmesini istiyor

1979 YILINDA OTOMOTİV SANAYİİNDE FAALİYETTE BULUNAN 16 FİRMANIN PLANLADIĞI VE ÜRETTİĞİ ÇEŞİTLİ ARAÇLARIN SAYISI

FİRMA	ARAÇ TİPİ								Firmaların planladıkları ve ürettikleri araç sayısı
	Otomobil	Minibüs	Midibüs	Otobüs	Kamyonet	Kamyon	Traktör	Çekici	
BMC					696 (1305)	3066 (3909)	361 (1300)		4123 (6514)
BURTRAK							25 (—)		25 (—)
CHRYSLER					1394 (3000)	711 (1500)			2105 (4500)
ÇELİK MONTAJ					3274 (9500)				3274 (5500)
ÇİFTÇİLER					242 (2000)				242 (2000)
GEN OTO						1764 (3000)			1764 (3000)
M.A.N				236 (285)		834 (1220)		22 (—)	1092 (—)
OTO KAROSERİ		444 (714)	74 (—)						518 (—)
OTO MARSAN		82 (—)		836 (1224)					918 (—)
OTO SAN	2986 (3500)	3786 (4 000)			3378 (4 000)	4660 (5 000)			14 810 (16 500)
OTO YOL			465 (—)			1339 (—)		411 (426)	2215 (—)
OYAK RENAULT	19 225 (30 000)								19 225 (30 000)
T.O.E						800 (900)	2 307 (3200)		3107 (4 100)
TOFAŞ	21 597 (28 886)								21 597 (28 886)
TÜRK TRAKTÖR							7644 (13 000)		7644 (13000)
UZEL							2530 (9 000)		
TOPLAM	43 808 (62 386)	4230	621	1072 (1509)	8984 (19 805)	13 334	13 267	433	85 749

Not: Planlananlar parantez içinde belirtilmiştir.

16 KARAYOLU ARACI ÜRETİCİSİ FİRMA 203 BİN ARAÇLIK KAPASİTESİNE KARŞIN, 1979'DA ANCAK 85 BİN 749 ARAÇ ÜRETEBİLDİ

EKONOMİ SERVİSİ

Bursa'da kurulu bulunan TOFAŞ, OYAK—RENAULT, OTOSAN ve UZEL otomotiv fabrikalarının, hammadde, parça ve yakıt yokluğu nedeniyle üretimlerini durdurdukları ve bu fabrikalarda çalışan 8 bin işçiyi toplu izine çıkardıkları bildirildi.

Otomotiv sanayii yöneticileri, 1980'e daha ağırlaşan sorunlarla girildiğini, sorunların çözümünde geçerli olacak önlemlere ilişkin henüz bir belirti görülmediğini söyleyerek, sorunlardan çıkış için şunları önerdiler:

"Sorunların kökü döviz yokluğunda düğümlenmektedir. İthalat ve ihracat dengelenmediğinden, dövize olan ihtiyaç giderek artmaktadır. Otomotiv sanayiinin çalışabilmesi için parça ithalatına ihtiyacı vardır. Ancak döviz darboğazı aşılamadığından, ortaya kısır bir döngü çıkmaktadır. Otomotiv sanayiinin içinde bulunduğu bu zor durumdan çıkması için tek çıkar yol dövizli otomobil satışlarına yeniden izin verilmesidir. 6—8 ay süreyle dövizli otomobil satışlarına izin verilmesi halinde otomotiv sanayii tekrar canlandırılmış olacaktır. Dövizli otomobil satışlarına, Türk parasının değerini zayıflattığı gerekçesiyle karşı çıkılmaktadır. Oysa konu bütünüyle incelendiğinde, yarar hanesinin en azından istihdama olan katkı yönüyle ağır bastığı görülecektir. Bir diğer sorun da otomotiv sanayiine neden böyle bir ayrıcalık tanınması gerektiğidir. Görüşümüz şudur: Otomotiv sanayii piyasayı canlı tutmaktadır. Yan sanayi kuruluşları yalnızca ana üretici firma için parça yapmamaktadır. Üretimlerini çeşitli sektörlere vermektedirler.

Öte yandan, Otomotiv Sanayi Derneği'nden alınan bilgilere göre, üye 16 kuruluşun 203 bin araç üretim kapasitesi olmasına karşın, 1979'da ancak 85 bin 749 araç üretilebildi. Bu 16 kuruluş 1979 yılında yaklaşık 126 bin araç üretmeyi planlamıştı.

16 otomotiv fabrikası tarafından 433 çekici, 13 bin 334 kamyon, 8 bin 984 kamyonet, bin 72 otobüs, 43 bin 808 otomobil, 4 bin 230 minibüs, 621 midibüs ve 13 bin 267 traktör üretebildi. Böylece söz konusu fabrikalar kapasitelerinin ancak yüzde 42'sini kullanabildi ve programladıklarının ancak yüzde 67'sini gerçekleştirdiler.

Dernek tarafından verilen bilgilere göre, Burtrak dışında kalan 15 otomotiv sanayii firması, yılda 1650 adet çekici, 30 bin 350 adet kamyon, 28 bin adet kamyonet, 1900 adet otobüs, 82 bin otomobil, 5 bin 600 adet minibüs, 1650 adet midibüs ve 52 bin adet traktör üretebilecek durumda. Proglamlanan üretimin en alt düzeyde gerçekleştiği araç tipinin kamyonet ve traktör olduğu gözleniyor. 19 bin 805 adet üretilmesi beklenirken, 8 bin 984 adet kamyonet, 26 bin 500 adet üretilmesi planlanmışken 13 bin 267 adet traktör üretilebildi.

16 firma içinde OYAK—RENAULT, TOFAŞ, TÜRK TRAKTÖR, CHRYSLER, TOE ve MAN, Türkiye'de faaliyette bulunan 100 büyük firma içinde yer alıyor. Bunlardan BMC, CHRYSLER, MAN, OTOMARSAN, OTOSAN, OYAK—RENAULT, TOE, TOFAŞ, TÜRK TRAKTÖR, yabancı sermayeli kuruluşlar. İtalyan Fiat firmasının ortak olduğu TÜRK TRAKTÖR, Türkiye'de üretilen tarım alet ve makinalarının yüzde 16'sını üretirken, TOFAŞ, OYAK—RENAULT, TOE, BMC, OTOMARSAN, CHRYSLER de taşıt araçları üretimi ve onarımının yüzde 50'sini gerçekleştiriyor. Binek otomobili üreten firmaların toplam harcamaları içinde ithalat payı yüzde 64'ü buluyor ve bu harcamanın yüzde 56'sı yurt dışından satın alınan hammaddelere yapılıyor.

"BU İŞYERİNDE YASA DIŞI LOKAVT VAR"

Urcan emekçileri ilk günkü gibi kararlılar.

Urcan Gazinosunda direniş sürüyor

İŞVEREN, İŞÇİLERİN SENDİKALAŞMASI VE SENDİKANIN TOPLU SÖZLEŞME ÇAĞRISI YAPMASI ÜZERİNE İŞYERİNİ KAPATTI

HABER MERKEZİ

İstanbul Sarıyer'de Urcan Gazino ve Canlı Balık Lokantasında işverenin kanunsuz lokavt ilan etmesi ve işyerlerini kapatması üzerine DİSK'e bağlı Oleyis Sendikası üyesi 110 işçinin başlattıkları direniş 186. gününde.

Urcan işçileri direnişlerini işyerinin önünde kurdukları çadırlarında sürdürüyorlar. Kendileriyle görüşmeye gittik. Direnişleri hakkında bilgi istedik.

İşçiler, işveren Uğurcan Elmas'ın işyerini kapatmasının nedeninin kendilerinin sendikalaşması ve sendikalarının işverene toplu iş sözleşmesi çağrısı yapması olduğunu açıkladılar. Bir işçi, olayların gelişimini şöyle anlattı:

"Biz burada daha önce sendikasız olarak çalışıyorduk. O zamanlar işçilerin üçte biri ancak sigortalı idi. İşveren sigortalı olanların da primlerini yatırmıyordu. İçimizde yedi senelik işçiler vardı, hâlâ sigortalanmamış. Asgari ücret ile çalışanlar parmakla gösterilecek kadar azdı. Diğerleri ise özellikle genç komi arkadaşlar ve işe daha yeni girmiş olanlar 2000—3000 liraya çalışıyorlardı. Biz bu durumda haklarımızı almanın tek yolunun birlik olarak, sendikalaşmak ve böylece işveren karşısında daha güçlü olmak olduğunu anladık."

Bir başkası aldı sözü arkadaşından, "Sendikalaştık. Bütün arkadaşlar sendikaya üye oldular. Sendikamız da işverene toplu sözleşme çağrısı yaptı. Patron bunu alır almaz bir sabah erkenden gelip hem gazinoyu, hem de lokantayı kapattı ve bizi sokakta bıraktı. Çalışma Müdürlüğünden iş müfettişleri geldiler. Ve burada kanunsuz lokavt olduğunu tesbit ettiler. Bir süre sonra da olay mahkemeye sevkedildi."

Direniş başlayalı altı ay kadar olmuş yaklaşık. Ama Urcan işçileri yılgın değiller. Kararlılar. "Direnişimizi bütün haklarımızı alana dek sürdüreceğiz.", "Birlik olduğumuz için güçlüyüz artık" diyorlar.

GÖSTERGE

Bütçeler ve milli gelir küçülürken

Arslan Başer KAFAOĞLU

1979'da milli gelir, daha başka deyimle gayrisâfi Milli Hasıla'nın 1979'da yüzde 1.7 arttığı yolundaki resmi beyanlara bakmayın Bu rakamlar Kasım ayına göre düzenlenmiştir. Oysa, Kasım ve Aralık aylarında sanayi enerji yokluğundan büyük bir gerilemeye girmiştir. Bu gerileme sonucu, Gayri Safi Milli Hasıla - biz okuyucu kolaylığı için milli gelir diyoruz- eksilmiş, 1978'in de gerisinde kalmış olmalıdır. Bundan eminiz.

Ama daha önemli ve resmi belgelere geçmiş sayısal gerileme itirafları var. Alalım bütçe gerekçesindeki (sahife 21 tablo 4) bir tabloyu. Bu tabloya göre, bütçelerin satın alma gücü ya yerinde saymakta ya da gerilemektedir. Adı geçen tabloya göre 1979 bütçesinin satınalma gücü 1978'e göre yüzde 7 ve 1977'ye göre ise yüzde 20 düşmüştür. Yani hükümet, ülkeyi yönetmek için 1977'den iki yıl öncesinden beşte bir oranında eksik para harcamaktadır. Bu itiraf ülkenin eskisinden yani 1977'den bile daha kötü yönetildiğinin en büyük itirafıdır.

Yalnız, gerekçede 1980 bütçesinin ne olacağı belli edilmemiş sabit fiyatlarla. Çünkü, 1980 'in fiyat artışları belli değil. Ne var ki 1979 bütçesi kağıt üstünde yüzde 54 artar, satınalma gücünde yüzde 7 geri kalırken, 1980 bütçesinin kağıt üstünde yüzde 47.5 artışıyla bir önceki bütçenin satınalma gücünün çok gerisinde kalacağı besbelli.

Bütçe gerekçesinde gider azalışlarının dağılışı da oldukça ilginç. Örneğin, 1979 bütçesi dört yıl önceki 1975 bütçesinden bile yüzde 4 geride kalmış. 1976 bütçesine göre azalış ise yüzde 22 dolayında. 1975 bütçesine göre devlet yatırım ödenekleri azalmış, bu azalış 1976 bütçesine göre yüzde 30'a yakın. İşte anarşi buradadır. Devletin görevleri ve nüfus artarken devlet bütçesi durmadan küçülüyor. Devlet memurlarına daha az maaş veriliyor, devlet okullara hastanelere hapishanelere, adalete, kolluk güçlerine harcayacak parayı yeterli ölçüde ayıramıyor.

Gerekçede bir itiraf daha var. Milli gelirin yüzde 1.7 arttığı resmi beyanına karşın, 4 numaralı aynı tabloda milli gelirin birey başına azaldığı görülüyor. Hem bu azalış yüzde 1'e yakın, 1979'da Türk yurttaşı 1977'den daha az gelir elde etmiş.

Birey başına gelir ve birey başına bütçe gideri azalırken, kârların yüzde 100'ü aşkın bir artış kaydettiği bir ekonomik konjonktor geçirildiği unutulmamalıdır. Bir yandan kârlar yüzde 100 artarken öte yandan birey başına ortalama gelirin düşmesi emekçilerin tahmin ve hayaller üstünde bir gelir gerilemesine uğradığını ortaya koymaktadır. Bunu başka bir matematiksel uslamayla da anlayabiliriz. 1978'de ve 1979 da mal üretimi artmamış ve hem de kârlar yüzde 100 artmıştır. Bu, sömürünün ne denli arttığını çok iyi ortaya koymaktadır. Bütçe kamuoyuna anlatılırken, milyarlar, milyonlar gibi sayısal kalabalığın ardında yatan koca bir sömürüdür.

Yoklukların, kıtlıkların, üşüyüp titremelerin, işsiz kalmaların ardında yatan gerçek budur. Ne baskı yasaları, ne Enderun usulü politikayla büyük siyasilerin halvet olup, Amerikan uyduluğunu halkımıza onaylatma çabaları, meclisten önemli konuları kaçırma telaşları bu gerçeğin bilinçlere işlemesine engel olamayacaktır.

Kısa Kısa...

ORDU'da sabit kalan ekmeğin gramajı düşürüldü. Toprak Mahsulleri Ofisinin Ordu'ya az buğday göndermesi üzerine 570 gram ekmeğin fiyatı sabit kalarak gramajı düşürüldüğü belirtildi. Ordu Belediye Başkanlığı yetkilileri, Ordu'ya hiç tahsis buğdayın gönderilmemesi üzerine fırıncıların kendilerine başvurarak duruma çare bulunmasını istediklerini bildirerek, ekmeğin fiyatının sabit kalarak gramajının düşürülmesinin kabul edildiği açıklandı.

Öte yandan, mazot yokluğu nedeniyle tüccarların şeker getirememelerini haklı bulan belediye, tüccarların bu talebini olumlu karşılayarak toz ve kesme şekere zammı kabul etti. Ordulular, toz şekerin kilosunu 16 lira 75 kuruştan, kesme şekeri ise 23 liradan alabilecekler.

ADANALI Sanayicilere 1 milyon 224 bin dolar döviz tahsis edildi. Adana Sanayi Odasından edinilen bilgiye göre, başvuru süresi 30 Ekim 1979 tarihinde sona eren, 2. devre sanayici kotalarına Adana'da kurulu 8 firma, 30 ayrı kotaya 52 adet müracaatla toplam bir milyon 229 bin 344 dolar döviz tahsisi talebinde bulundu. Adanalı sanayiciler tarafından yapılan taleplerin yüzde 38'i AET, yüzde 14'ü OECD ülkelerine oldu.

KONYA'nın Karaman ilçesinde et fiyatlarına zam yapıldı. Belediye Encümen kararına göre, kemikli koyun ve kemiksiz koyun etinin kilosu 150, keçi etinin 130, bonfilenin kilosu da 160 liraya çıkarıldı. Ayrıca, koyun ciğerinin kilosunun 115, dana ciğerinin kilosunun da 60 liradan satılması kararlaştırıldı.

Öte yandan, Konya ve çevresinde mazot yokluğu büyük boyutlara ulaşırken bazı PTT hizmetlerinin durduğu bildirildi. Taşıma işini üzerine alan müteahhidin mazot yokluğu nedeniyle Konya—Ankara arasındaki posta evrakı, koli, havale, mektup gibi hizmetlerini yapamadığı açıklandı. Yetkililer, çözüm için çalışmaların sürdüğünü belirttiler.

MERSİN: Türkiye Kömür İşletmesinin hesaplarını Kömür Satış Tevzi Müessesesi Cizre Şubesine devretmesinden sonra, hesapların açıklığa kavuşmadığı gerekçesiyle 18 Aralıktan bu yana Şırnak kömürlerinin satışının durduğu belirtildi. Yapılan çalışmalara karşın kömür alamayan halk, vilayet adına bakanlıktan başka bir işletmeden kömür temin etmek için girişimlerde bulunduğu belirtilerek, "Mersin'in asıl kömür ihtiyacı 10 ton civarında ancak 3500 ton verilmekte. Biz bütün bu nedenlerle 3500 ton kömürü dahi alamadık" denilmektedir.

Çevre köyler: Tuz Gölü'nün imhası önlenmelidir

ANKARA (ANKA)

Türkiye'nin tuz ihtiyacının yüzde 75'ini karşılamakta olan Tuz Gölünün, içersine akıtılan lağım suları ve döşenen kanallar yüzünden, imha edilmeye başlandığı, birkaç yıl sonra Tuz Gölünün hiç kullanılmayacak duruma geleceği ileri sürüldü.

Çevre halkı, ortaklaşa yaptıkları açıklamada, devletin duruma el koyarak stratejik bir madde olan tuzun ve Tuz Gölünün kurtarılmasını istediler.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bir yazıyla başvurulduğunu bildiren köylüler, şimdiye kadar hiçbir girişimin yapılmadığını, devletin konuya hassasiyetle eğilinmesini isteyerek, "Bugün bizi ilgilendiriyorsa yarın tüm ülkemizi ilgilendirecek, son derece nazik bir konudur. Bildiğiniz gibi bir süre önce tuz darlığı yaşanmış hiçbir ülke tuzunu satmayı istememişti. Dünyadaki en önemli minerallerden birisi olan ve kimsenin vermek istemediği tuzu, biz göz göre göre yok ediyoruz. Zor durumda kaldığımız zaman elimizde bulunan tuzu döviz ödeyerek satın almak gerekecek" dediler.

BEŞİKDÜZÜ HALKEVİ BİNASINA PATLAYICI MADDE ATILDI

TRABZON (DEMOKRAT)

Önceki gün gece saat 02.55 sıralarında Beşikdüzü Halkevi binasına patlayıcı madde atıldı, binada yangın çıktı. Ölen ya da yaralananın olmadığı patlamada, çıkan yangın nedeniyle büyük ölçüde hasar meydana geldi. Derneğin eşyaları tümüyle yandı.

Ayrıca Doğu Karadeniz Kültür Derneği binasına da patlayıcı madde atıldığı ve binada hasar meydana geldiği bildirildi.

Bu arada Belediye Başkanının arabasına da patlayıcı madde atıldı, ancak patlama olmadı.

GÜNÜN GÖZLEMİ

Öğretmen uşak değildir

M.BAŞARAN

İçine düşürüldüğümüz toplumsal bunalım tüm değerlerden bizi kuşkulandırıyor. Dünya ağalarıyla yerli işbirlikçileri daha iyi avlanmak için, özellikle suları bulandırıyorlar. Gerçekler, doğrular, gizlenmeğe kalkışılıyor halkımızdan. Koca koca adamlar, milletin gözünün içine baka baka yutturmacılık ediyor. Kimileri "Atatürk Atatürk!.... Atatürkçü doğrultu" diyerek yapıyor bunu. Atatürk'ün toplumumuza gösterdiği "çağdaşlaşma amacı da, yöntemi de" çoktan unutulmuş...

Gene 1946 havaları estiriliyor... Gene, bu, ya da şu bahanelerle öğretmenliğin "ö" sünden haberi olmayanlar, niteliklerini saptamağa kalkıyorlar öğretmenlerin...Kıyımlar, sürgünler, karalamalarla geleceğimiz karartılmağa çalışılıyor...

Bilindiği gibi, toplumların geleceği eğitim düzeni içinde biçimlenir.Bu yüzden, Mustafa Kemal, Devlet Başkanlığıyle, "Başöğretmenliği" kişiliğinde birleştirir. Halkının kafasını, elini yenilemeğe, yaşantısını iyileştirmeğe, çalışır. En yüce uğraştır öğretmenlik ona göre "İrfan ordusu" sayar öğretmenleri. "Fikri hür, vicdanı hür" kuşaklar yetiştirilmesini ister onlardan ve bir tekinin bile burnunun kanamasına razı olmaz...

Öğretmene saldırı, öğretmen düşmanlığı, Atatürk döneminde yapılanlar oy pazarına sürüldüğü zaman başlamıştır. Evet, öğretmene baskı, öğretmenin tepesinde tuz dövme eylemlerinin ardında hep, egemen güçlerin çağdaşlaşmamızı engelleme çabaları vardır.

Mustafa Kemal, ulusal kurtuluş savaşlarını kendileri için atom bombasının icadından daha tehlikeli sayan bir barbar dünyanın karşısına dikilmiştir. Kapitalist dünyanın yarı sömürgesi durumuna düşen Osmanlı devlet ve kültür-değer düzenini değiştirme, yeni bir devlet kurma amacındadır. Teokratik devlet anlayışı bırakılacak, laik-devlet anlayışı gerçekleştirilecektir. Yapılan biçimsel üst-yapı devrimlerinin tümü, bu amaçta birleşir.

Toplumu tümüyle değiştirme, yerleşik dünya görüşünü değiştirmekle olasıdır. Kurtuluşu öbür dünyada arayan, dünyaya ve kendine yabancı bireyler uyandırılmalı, bilinçlendirilmeliydiler ki, yeni bir düzen kurulabileceği anlayışına varsınlar...

Bu anlayış, geleneksel yapıyla çatışıyordu. Alt yapı devrimleriyle bütünleşebilmeliydi, ama o zamanki koşulları bir yana itip, ucuz yargılardan kaçınmalıyız.

Eğitim, düşünceyi donduran klişeler aktarmacılığından egemen sınıfların çıkar bekçiliğinden kurtarılmalıdır. "Şimdiye değin izlenen eğitim çalışmaları ulusumuzun tarihsel geriliğinde önemli bir etken olmuştur. Yeni kuşaklara verilecek eğitim, laik, çağdaş ve ulusal olacaktır." "Malumat bir süs, bir tahakküm vasıtası olmaktan çıkarılıp insanı ve çevresini değiştirmeğe yaramalıdır." İş içinde, iş vasıtasıyla verilmelidir.

"Muasır medeniyet" deyimiyle de: "Yaşamayı yalnız ve ancak çalışanların hakkı" sayan, insanın insanı sömürmediği, barış içinde yaşadığı dünya uygarlığı amaçlanmaktadır...

1946'lardan beri bu görüşler, bu doğrultuda gerçekleştirilmiş olanlar, yıkılmağa yozlaştırılmağa çalışılmaktadır. "Tam bağımsızlık" ilkesi bir yana itilip, yabancı sermayeye kapılar açılmış, yeraltı yerüstü zenginliklerimiz dünya ağalarına peşkeş çekilmiştir. Amerikalı uzmanlar güdümüne sokulan eğitim düzenimiz, toprağımızın, insanımızın gerçeklerinden uzak düştüğü için; diplomalı tüketiciler yetiştiren, toplumundan kopuk uzmanlar yetiştirerek beyin göçüne neden olan, kafa ve kol gücümüzü yağmalatan bir kargaşaya dönüşmüştür...

Bu tehlikeli gidişin karşısına tek tek, ya da demokratik örgütleriyle dikilenler, "gaflet ve dalalete düşenleri aydırmağa çalışanlar, toprağını halkını gerçekten seven öğretmenler olmuşlardır. Halkımızın çıkarlarını türlü yollarla tehlikeye düşürenlere her zaman derslerini vermişlerdir.

Öğretmen, bu toplumun geleceğini yoğuran yönlendiren insanlara korkusuz baskısız düşünme yollarını açan güçtür. Günlük politika madrabazlarının tasallutundan kurtarılmalıdır. Bakın, İngiliz tutucu partisinin Milli Eğitim Bakanı E. Baldwin 1938'lerde ne diyor:"Öğretmen, hiçbir zaman devletin uşağı olmamalıdır. Yani, hükümet, ister sağ, ister sol, ister orta olsun, onun istediğini sandığı şeyleri savunmamalı ve öğretmemelidir. Öğretmenin tek amacı, gerçeği olduğu gibi belirtmek olmalı. "(Orman Işırsa V.Günyol Çağdaş yayınları(17)

Doğrusu da bu değil mi?

Kırk yıldır memleketi babalarının çiftliği, öğretmeni de, uşağı gibi görenlerin,bizi nerelere getirdikleri ortada...

Kartonsan işçileri 40 gündür grevde

● "PATRONLARIN YÜZDE YÜZE VARAN KARLARI YANINDA BİZE BİR LOKMA EKMEĞİ ÇOK GÖRÜYORLAR. ANCAK HAKLARIMIZI ALINCAYA DEK MÜCADELEMİZİ SÜRDÜRECEĞİZ."

KOCAELİ
İsmet SEVİNÇ

İzmit'in Kullar Köyü mevkiinde kurulu ve 300 işçinin çalıştığı Kartonsan'da Toplusözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine Türk-İş'e bağlı Selüloz İş Sendikası tarafından başlatılan grev 40.gününü doldurdu.

On yıldır faaliyette bulunan Kartonsan özellikle, çay, kibrit, sigara kutusu kartonları ve ilaç ambalajında kullanılan kartonların büyük bir bölümünü üretiyor. Grev nedeniyle piyasada karton sıkıntısı çekiliyor.

Piyasada hisse senetleri en çok aranan firmalardan biri olup, geçen yıl % 50 temettü dağıtan Kartonsan patronlarının, işçilerin artan hayat pahalılığı karşısında, hiç olmazsa ayakta kalabilmelerini sağlayacak zamları bile vermeğe yanaşmaması, grevin başlıca nedeni. Nitekim, grev çadırında ziyaret ettiğimiz grevci işçiler adına konuşan işyeri baş temsilcisi ve Selüloz-İş Sendikası MYK üyesi Nevzat Sözer İşverenle TİS görüşmelerinde tam 39 madde üzerinde anlaşamadıklarını, geçen yıl yüzde yüzden fazla kâr eden patronların kendilerine bir lokma ekmeği bile çok gördüklerini, ancak, haklarının tümünü alana dek mücadelelerini sürdüreceklerini belirtirken, çevre halkından ve özellikle yakın köylülerden büyük destek gördüklerini" belirtti. Nitekim ziyaretimiz esnasında bir süre önce grevlerini bitiren aynı sendikaya bağlı İpek Kağıt İşyeri baştemsilcisi Ahmet Akdemir kendi arkadaşlarının topladıkları 40 bin lirayı grev komitesine teslim ederek, işçiler arasındaki dayanışmanın en güzel örneğini veriyordu.

Sanki iş'te çalışıyorlarmışcasına vardiyalar halinde işyerine gelerek grev çadırını dolduran işçilerin bu soğuk kış gününe rağmen ilk günkü heyecanları ve kararlılıkları yüzlerinden okunuyordu. Bunun nedenini bir işçi arkadaş şöyle açıkladı: "Davamıza olan bağlılık, işyerinde yapılan eğitim seminerleri ve en önemlisi de yöre halkı ile işçi kardeşlerimizin bizlere sağlamış oldukları büyük maddi ve manevi desteklerdir" dedi.

300 işçinin çalıştığı Kartonsan'da grevci işçiler

Açığa alınan eski müdür yeniden göreve getirildi

HABER MERKEZİ

Çatalca'da bulunan Yetiştirme Yurduna daha önce Yurt Müdürü iken, öğrencilere kötü muamele yaptığı kanıtlanarak açığa alınan eski Müdür yeniden atandı.

Yeniden göreve getirilen Yurt Müdürünün, daha önce çocukların şikayetleri üzerine görevden alındığı bildirildi. Çocuklar, Müdürün kendilerini demir sopalarla acımasızca dövdüğünü söyleyerek,doktor raporu ile bunu kanıtlamışlardı.

Yeni hükümetin eski Müdürlerini görevden aldığını bildiren öğrenciler atanan müdürün MHP yanlısı olduğunu belirttiler.

Öte yandan öğrenciler tarafından yapılan açıklamada, okullarının da tüm eğitim kurumları gibi faşistleştirilmeye çalışıldığı, bu yüzden öğrencilere eziyet yapan bir müdürün yeniden tayin edildiği ifade edildi. İlk, Orta ve Lise bölümleri bulunan yetiştirme yurdu öğrencileri, Müdür'ün görevi teslim alırken yanında 10-15 faşist militan ile birlikte geldiğini öne sürdüler.

Öğrenciler daha sonra okullarının faşistleştirilmesine izin vermeyeceklerini, bu tür uygulamalara karşı sonuna kadar direneceklerini açıkladılar.

Hacettepe Üniversitesi çalışanlarına parasal baskı uygulanıyor

ANKARA
(DEMOKRAT)

Hacettepe üniversitesi teknoloji döner sermayesinin 1979 yılı kârından üniversite çalışanlarına "suspayı" olarak dağıttığı gülünç derecede az olan paraların bir bölüm Beytepe çalışanına Kahramanmaraş soykırımını protesto ettikleri gerekçesiyle yarısı kesilerek verildi.

Hızlı bir şirketleşme sürecinde olan Hacettepe üniversitesinin karları her ay belirli kişilere kapalı zarflar içinde dağıtılırken dar gelirli çalışanlara 300-500 liranın esirgendiği bildirildi.

Hacettepe Beytepe kampüsü Tümas ve Tüm-Der çalışanları bu konuda yaptıkları açıklamada şöyle dediler:

"Teknoloji döner sermayesi, inşaat şirketleri ve paravan dernekleri ile hızlı bir şirketleşme sürecinde olan Hacettepe üniversitesi'nin karları her ay belirli kişilere kapalı zarflar içinde dağıtılırken dar gelirli çalışanlardan 300-500 lirayı esirgeyenler içyüzleri çok iyi ve belgeleri ile bilen ilerici-demokrat çalışanlara parasal baskı uygulayarak onları yıldırabileceklerini zannediyorlar."

Avusturya Türkiye'de turizm yatırımı yapmak istiyor

ANKARA (ANKA)

Türkiye ile turizm konusunda ortak yatırımlara giren Norveç'ten sonra Avusturya turizm birliği'nin de ortak projeler geliştirmek amacıyla öneride bulunduğu bildirildi. Ege seyahat acentaları derneği başkanı doç. Dr. Ergün Göksan, Avusturya turizm birliği'nin turizm alanında Türk girişimcileri ile birlikte yatırım yapma istemlerinin olumlu karşılandığını bildirirken Türkiye'de konaklama tesisleri için yatırımın zorunlu olduğunu savunmuştur.

YASAKLAR, BASKILAR GREVLERİ VE GÖSTERİLERİ DURDURAMADI

Brezilya'da engellemelere karşın kitle hareketleri yeniden yükseliyor.

Brezilya'da askeri diktatörlük çözülürken (1)

BREZİLYA'DA ASKERİ YÖNETİMLER BİRBİRİNİ İZLEDİ

1964'te yapılan bir askeri darbeyle ordu Brezilya'da yönetime geçince ülke askeri bir diktatörlük halini aldı. Mareşaller mareşalleri, generaller generalleri izledi. Önce Nisan 1964'te Meraşel Humberto Branco çıktı sahneye. 24 Ocak 1967'de Anayasa değiştirildi, yeni bir Anayasa ve Basın Yasası onaylanıp yürürlüğe girdi. Bu Anayasa ülkenin 22 eyaletinin (Rio de Janeiro ile Guanabara 1975'te birleşip tek bir eyalet halini alınca bu sayı 21'e indi) temsilcileri ile Kongre üyelerinden oluşan , son derece sınırlı "bir seçmen kitlesi"nin Başbakanı ve yardımcısını seçmesi ilkesini getiriyordu. Başbakanın yetkisi ise genişletiliyordu; Başbakan Kongre'ye danışmaksızın herhangi bir eyaletin işlerine doğrudan doğruya karışabilir, ülke çapında sıkıyönetim ilan edebilir, çıkaracağı kararnamelerle ülkeyi yönetebilirdi artık. Başkent Brezilya'daki Yüksek Federal Mahkemenin 11 üyesini de, Senato'nun onayı gerekse bile, Başbakan atar. Kabul edilen Basın Yasası ile söz, düşünce ve basın özgürlükleri son derece kısıtlanıyor ortadan kaldırılıyordu. Bu yasa uyarınca yabancılar ile korporasyonlar (siyasal partiler dışında) gazete, vb. yayın organlarına, radyo istasyonlarına sahip olamıyor ya da bunları denetleyemiyorlardı. Ayrıca Silahlı Kuvvetleri ve başka kamu kurumlarını aşağılayıcı küçük düşürücü yayınlar da kesinlikle yasaklanmıştı. Öte yandan, "demokrasi"ye, "insan hakları"na (bu "haklar"ın içinde, özel mülkiyet hakkı da vardı) karşı olan siyasal partiler, kurumlar yasaklanıyordu. Komünist Parti 7 Mayıs 1947'de Yüksek Seçim Kurulu tarafından yasaklanmıştı zaten.

Mart 1967'de Mareşal Artur ortaya çıktı, ama Ekim 1969'da görevi bırakınca Brezilya ilk generaliyle tanışmak zorunda kaldı General Emilio Garrastazu. 1974 yılına kadar yönetimde kalan hükümet, ülkeye yerleşmiş bulunan askeri rejimi, gerçekleştirilecek bir "iktisadi mucize" ile haklılaştırmaya uğraştı. Ama artan dış borçlanma (1973'te Brezilya'nın dış borçlarının toplamı 6 milyar doları bulmuştu), mali ve teknolojik bağımlılık vb. nedenler sonucunda patlak veren iktisadi bunalım bir "iktisadi mucize" yaratma girişimini başarısızlığa sürükledi.

General Garrastazu'dan sonra 15 Mart 1974'te Başbakanlık görevini bir general üstlendi gene. General Errnesto Geisel. 1973'te başlayan ekonomik bunalım, ortalama ücretlerin, gerçek alım gücünün vb. müthiş ölçüde düşmesi diktatörlüğün yasallığını,meşruluğunu yeniden gündeme getirdi. Göreve geldiği andan başlayarak General Geisel rejimin 'yumuşatılması'ndan sözediyordu. 1964-1974 döneminde yılda ortalama % 30 oranına varan enflasyon, gerileyen ortalama ücretler, durmadan artan fiyatlar, vb. kısacası büyüyen ekonomik bunalım giderek siyasal huzursuzluğa neden oldu. Diktatörlüğün "etkililiği" tartışılmaya başlandı,egemen mülk sahibi sınıflar arasında. Böylece, gerek seçilmesi gereken siyasal strateji, gerekse "pastanın paylaşılması" açısından Brezilya burjuvazisi, kendi içinde çatışmaya başladı. Ama öte yandan, diktatörlüğün zorbalıkları muhalefet kanadını genişletmişti, 1964 darbesinin temel direklerinden biri olan kilise bile artık muhalefeti etkin biçimde destekler olmuştu. Burjuva muhalefet hareketi Brezilya Demokratik Hareketi (Movimente Democratico Brasileiro-MDB) adı altında toplanmıştı. Bu hareket, sözkonusu bunalımlı dönemde, özellikle kentsel merkezlerde önemli kazanımlar elde etti.

ÖĞRENCİ VE İŞÇİ HAREKETLERİNİN GELİŞMESİ

1977 yılı öğrenci hareketinin gelişme gösterdiği bir yıl oldu. 1968'den beri ilk defa öğrenciler gösterilerde bulundular. Sendikal hareket içinde askeri rejime bağlı olmayan öğeler önemli gelişmeler gösterdiler. İşçi hareketinin mücadeciliği arttı. Gelişen ve yaygınlık kazanan muhalefet karşısında askeri yönetim bir dizi "reform" vaadinde bulundu. 1977 sonu için. Bu "reformlar"ın liberal muhalefet kanadını kazanmak için yapılan dalaverelerden başka birşey olmadıkları kısa zamanda açığa çıktı. Ertesi yıl yani, 1978 işçi hareketinin yarattığı muhalefetin yılı oldu. Özellikle mayıs ayından başlayarak büyük bir grev dalgası patlak verdi. Her türlü grev yasadışı ilan edilmiş olduğu için bu grev hareketleri daha da önem kazanıyordu. Grevlerde başlıca otomobil sanayi merkezi olan ABC bölgesi başı çekti. Bu, 1968 yılından beri gerçekleşen en önemli grevdi, 50.000'den çok işçi katılmıştı. Ne var ki bu greve genel sendikal bir kimlik kazandırılamadı, grev ancak ayrı ayrı fabrikalarla sınırlı kaldı. Bunun sonucunda da diktatörlük ücretler konusundaki pekçok talebi yerine getirmek amacıyla pazarlıklara başladı. Ne var ki, başlayan bu grev hareketi bütün 1978 yılı boyunca sürüp gitti, öğretim üyeleri, eğitmenler, doktorlar vb. başka ücretli kesimler grevler yaptılar. Eylül,ekim ve kasım aylarında sayıları 250.000'i aşan demir-çelik işçisi Minas Gerais'te, Sao Paulo'da, Osasco ve Guarulhos'ta greve gittiler.

1979 martında, Brezilya beşinci asker başbakanıyla tanıştı. General Joao Batista Figueiredo. Yeni başbakanın hükümeti yılda ortalama % 42 oranındaki bir enflasyonun doğurduğu iktisadi ve siyasal güçlükler karşısında bulunuyordu. Yapılan kısmı af diktatörlüğe karşı silahlı direnme göstermiş, silahla saldırıda bulunmuş olan mahkumları kapsamadığı için büyük bir tepkiyle karşılandı. Siyasal mahkumlar ülke çapında açlık grevleri düzenlediler. Önde gelen sendika önderleri de belli başlı kentlerde halkla birlikte sokaklarda gösterilere katıldılar, genel hiç bir kısıtlama getirmeyen bir af talebinde bulundular. İlan edilen affın yalnızca kısmi olması belirli bir amaca yönelikti elbette. Askeri rejimin liberallerle ılımlı (yani silaha başvurmayan) muhaliflerle ittifakının güçlendirilerek sürdürülmesi. Böylesi bir affın işçi hareketi , genelde de halkın muhalefet hareketi tarafından kabul edilemeyeceği açıktır. Ama diktatörlük önemli bir noktanın farkına varmış durumda. Burjuva muhalefet hareketi artık eskisi gibi son sözü söyleyemiyor, artık eskisi gibi belirleyici değil.. Burjuva muhalefet yanında artık bir de işçi hareketinin muhalefeti var.

YARIN: BREZİLYA'DA İŞÇİ HAREKETLERİ YENİDEN YÜKSELİYOR.

Filistin sorunu, Mısır için bir açmaz oluşturuyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Mısır'ın Ortadoğu'da etkili olabilme olasılığı, İsrail'in, Filistinlilere, son özerklik görüşmelerinden herhangi bir sonuç çıkabileceği konusunda en ufak bir ümit bile vermeyi reddetmesiyle, önemli ölçüde sınırlandı.

Bu, 9 Ocak günü, Mısır'ın Dışişleri Bakanı Boutres Ghali tarafından, Başkan Enver Sedat'ya İsrail Başbakanı Menahem Begin arasındaki görüşmelerin son oturumu akşamında belirlendi.

Dr. Ghali, bölgede İran ve Afganistan olaylarının neden olduğu olayların, Filistin'in özerkliği sorununda hızlı aşamalar katetmeyi daha da acil kıldığını söyledi. Eğer son tarih olan 26 Mayısa kadar belirleyici bir gelişme olmazsa, bütün barış girişimlerinin sonuçsuz olduğu ortaya çıkacaktır. İsrail, resmi olarak barış yapmış olacaktır ama bunu muhatap alan olmayacaktır, diyor Bakan.

Bakan, Mısır'ın barış anlaşmasına uyacağını ama İsrail'in Filistin konusunda gelişme olmaksızın ilişkilerin normalleşmesini bekleyemeyeceğini vurguladı. Ghali, ayrıca, ticari ve kültürel bağların 26 Temmuzdan, yani özerklik görüşmelerinin bitimi için konan son tarihten iki ay sonraya kadar kurulamayacağına işaret etti.

"Batı kıyısındaki ve Gaza'daki Filistinlilerin, bazı şeylerin değiştiğine inanmaları gerekiyor. Şu ana kadar hiç bir şey değişmedi. Aksine, onlar için durum daha da kötüye gidiyor" diyor Ghali.

"Gerçekte, Filistinliler, bundan dolayı radikalleşşiyorlar ve daha da büyük bir tehlike Arap dünyası da radikalleşiyor."

Dr. Ghali, İsraillilerden, görüşmelerde biraz olsun umut vermelerini istedi.

Ghali, İsrail'i Mısır'ın 1978 Ekiminde öne sürdüğü, Batı Kıyısı ve Gaza'daki bir genel af, bölünmüş ailelerin yeniden birleştirilmesi, Filistin şehirlerinin merkezlerinde kurulu İsrail ordu karargahlarının geri çekilmesini ve yerleşilmiş alanlardaki yeni Musevi konutlarının inşasının durdurulmasını isteyen 20 maddelik Mısır muhtırasını yeniden gözden geçirmeye zorladı.

Dr. Ghali, İsraillileri, Filistin konusunu sürekli ertelemekle suçladı ve bunun Mısır'ın bölgede daha geniş bir rol oynaması şansını zedelediğini söyledi.

Mısır, Sovyetler Birliği'nin Afganistan müdahalesi üzerine bir İslam Birliği Konferansı toplamayı ve Afrika Birliği Örgütüyle ilişkilerini güçlendirmeyi başaramamıştı. "Mısır İsrail'den dolayı, Üçüncü Dünyanın liderliği rolünü oynayamıyor."

Dr. Ghali, 26 Şubatta Tel Aviv'de bir Mısır Büyükelçiliğinin açılmasının tamamıyle sembolik olduğunu da ekledi. Mısır, şu anda yalnızca beş kadar diplomat göndermek niyetinde. Elçilik ilişkilerinin güçlendirilmesi ise özerklik görüşmelerinin gelişimine bağlı.

Bolivya'da yeni bir askeri darbe bekleniyor

Bolivya'da son günlerde ordunun sağ kanadından gelebilecek bir askeri darbeden korkuluyor.

Ülkenin demokrat nitelikli kadın devlet başkanı Lydia Gueiler bu konuda şöyle diyor: "Ülkemizde bir askeri darbe yapmak isteyenler, Bolivyalı bir kadının cesedinin üstünden geçmek zorunda kalacaklardır" Bu meydan okumaya karşılık Ordu içindeki sağ muhalefet güçlenmekte devam ediyor. Silahlı Kuvvetlerin büyük bir bölümü ülkenin kısa "demokrasi deneyimi" nin artık sona ermesi gerektiğini düşünüyor.

Bilindiği gibi, Bolivya'yı yıllardır yöneten diktatör Hugo Banzer'in diktatörlüğünden sonra yapılan seçimlerle iktidara sol eğilimli Guevara geldi.

Salvador'da, Cunta'ya karşı ittifak kuruldu

● ESKİ EĞİTİM BAKANI YAPTIĞI BİR AÇIKLAMADA "BARIŞÇIL MÜCADELENİN KOŞULLARININ KALMADIĞINI VE ÜLKEDE İÇ SAVAŞ. ORTAMINDA TEK YOLUN SİLAHLI MÜCADELE OLDUĞUNU SÖYLEDİ.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

El Salvador'un üç büyük sol örgütü (gerilla kanatları ile birlikte) ve Salvador Komünist Partisi ülkedeki yeni cuntaya karşı birleştiklerini açıkladılar Başvurulan kaynaklar ittifakın geçtiğimiz günlerde sol grup liderlerince gerçekleştirildiğini bildirdiler..

İttifakın, askeri koalisyon ve Hristiyan Demokratlar arasında hoşnutsuzluk yaratması bekleniyor.Birleşik Halk Hareketi için bir koordinasyon 'Komitesi' oluşturulduğu ve Ulusal Üniversitede bir pakt imzalandığı belirtildi. Pakta imza atanlar arasında 80 000 üyesi bulundugunu ileri süren Devrimci Halk Bloku, 30 000 üyeli Birleşik Halk Eylemi Cephesi ve 10 000 üyeli 28 Şubat Halk Birliği adlı örgütler var. Batılı diplomatlar ise bunların toplam sayısının 75 000 olduğunu iddia ediyor. Bu örgütlere bağlı Ulusal Kurtuluş Kuvvetleri Devrimci Halk Ordusu ve Ulusal Devrim Güçleri Ordusu içinde ver alan gerilla grupları da bu ittifak içinde yer alıyorlar Başlangıçta ittifak dışında kalan Komünist Parti de daha sonra başvurarak ittifaka katılmak istedigini bildirdi.

Bütün grupların yönetici ve üyeleri daha adaletli bir gelir dağılımından yana olduklarını açıkladılar Bu konuda çok yoğun olan istemlerin üzerine gidileceği belirtildi

Askeri güçler, geçen Çarşamba El Salvador da yeni bir cunta oluşturmuşlardı. Bu defa Hristiyan Demokratlar da bu yapı içinde yer aldı.

Bir kaç gün önce de eski Eğitim Bakanı, yaptığı bir açıklamada "barışçıl mücadelenin koşullarının kalmadığını ve ülkede yaşanan iç savaş ortamında tek yolun silahlı mücadele olduğunu" söylemişti. Eski bakan ayrıca, El Salvador'daki gerilla gruplarından birine katılacağını da açıklamıştı.

OLAYLAR GÜNLÜĞÜ
14 OCAK 1980 12.00
15 OCAK 1980 12.00

Kendilerini MİT görevlisi olarak tanıtan kişiler Kayseri'de evlerde arama yapıyor

KAYSERİDE İLERİCİLER EVLERİNDEN ALINIP GÖTÜRÜLÜYORLAR

Kendilerini "MİT" görevlisi olarak tanıtan bazı kişilerin evlere girerek arama yaptıkları ve evdekilerden bazılarını alıp götürdükleri öğrenildi. Son olarak öğretmen Mehmet Alparslan'ın evine giren kişiler, evi aradıktan sonra kızını dövdüler ve Alparslan'ı götürdüler. Kaybolan Alparslan'ın oğlu savcılığa başvurmak istediyse de dilekçesi kabul edilmedi.

●

SAKARYA'NIN KARASU İLÇESİNDE SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Karasu ilçesinde Kadri Aslanoğlu adlı sağ görüşlü bir kişi düğün salonunda siyasi tartışma yaptıkları kimliği açıklanmayan bir kişi tarafından bıçakla yaralanarak öldürüldü. Sanık olaydan sonra yakalanarak tutuklandı.

●

İZMİR'DE İGD'Lİ İKİ KIZ ÖĞRENCİ GÖZALTINA ALINDI

Ege Üniversitesi İktisat Fakültesi önünde bildiri dağıtan ve İGD üyesi oldukları bildirilen Sema Aksoy ile Nahil Mete adlı iki kız öğrenci gözaltına alındı.

KONYA D.M.M.A ÖĞRETİM GÖREVLİSİ FARUK ATALAYER BIÇAKLI SALDIRIYA UĞRADI

Konya Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi Mimarlık Bölümü Öğretim Üyelerinden Faruk Atalayer okulun giriş kapısında bir grup faşistin saldırısına uğradı ve bıçakla kasığından yaralandı. Atalayer daha önce de iki kez saldırıya uğramıştı. Olayla ilgili bir bildiri yayınlayan Tüm Üniversite Akademi Asistanları Derneği Faruk Atalayer'e yapılan saldırıyı kınadı.

Metin Gürsoy adında bir işçi Şişli Gültepe'de evinden işine gitmek üzere çıktığında kimliği bilinmeyen bir kişi tarafından saldırıya uğradı. Profilo fabrikasında çalışan Gürsoy'un saldırı sırasında tabancayla sağ bacağından yaralandığı ve Şişli çocuk hastanesinde tedavi altına alındığı bildirildi.

Kadıköy'de dün gece güvenlik kuvvetlerinin yaptığı aramada bir öğrencinin üzerinde 6 dinamit lokumu, 3 fünye ve dinamit fitili ele geçirildi. Kadıköy M.M.Y.O. Elektrik bölümü öğrencisi olan Abdullah Gültekin'in daha sonra evinde yapılan aramada, "Rus müslüman Afgan halkını öldürürken islam birliği uyuyormu? Ülkücü gençlik" yazılı bir pankart ele geçirildi.

Emniyet Müdürlüğü ekipleri bir inşaat deposundan çalındığı sanılan 143 dinamit lokumu, 25 kapsül, 225 metre fitil ele geçirdiler. Olayla ilgili olarak 3 kişi yakalandı.

●

UŞAK'IN KALFA KÖYÜNDE BİR CESET BULUNDU

Kalfa köyü yakınlarında kimliği saptanamayan bir erkek cesedi bulundu. Yetkililer, cesedin kimliğinin belirlenmesi çalışmalarının sürdürüldüğünü söylediler.

●

URFA HALFETİ İLÇESİ EMNİYET AMİRLİĞİ KURŞUNLANDI

Halfeti ilçesinde Emniyet Amirliği binası kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından kurşunlandı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı.

●

İSTANBUL CANKURTARAN'DA ÜLKÜ–BİR YÖNETİM KURULU ÜYESİ BİR ÖĞRETMEN ÖLDÜRÜLDÜ

Cankurtaran semtinde önceki gün saat 17.00 sıralarında ÜLKÜ-BİR Yönetim Kurulu üyesi olduğu bildirilen Recep Çakır adlı öğretmen silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

Çarşıkapı'da toplanan 400 kişilik bir grup Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a girişini protesto etmek amacıyla gösteri yaptı. Gösteriyi engellemek isteyen jandarmalar ile göstericiler arasında çıkan çatışmada Recep Timur adlı er ile 6 öğrenci yaralandı.

Kartal Cevizli tamirhane dolaylarında Baki ve Mehmet Birici kardeşlere ait elektrikli ev eşyası satan mağazaya patlayıcı madde atıldı. Patlama sonucu mağazada büyük hasar meydana geldi.

Fatih Yavuzselim Caddesi'nde Ahmet Aslan'a ait kuyumcu dükkanına giren silahlı 3 kişi 5 kilo altın alarak kaçtılar.

Alibeyköy Meslek Lisesi Müdürü Yılmaz Altınışık, silahlı saldırı sonucu ayağından yaralanarak tedavi altına alındı.

●

ANKARA FEN FAKÜLTESİNDE FAŞİSTLER ÖĞRENCİLERE SALDIRDI

Ankara Fen Fakültesinde faşistlerin dün ders yapan bir sınıfa saldırmak istemeleri üzerine çıkan olaylar akşama kadar aralıklarla sürdü. Olaylar sonucu aralarında çeşitli suçlardan arandığı bildirilen MHP Gençlik Kolları Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Doğan Ataman'ın da bulunduğu 10 kişi yaralandı.

●

GAZİANTEP'TE BİR TERZİ DÜKKANINA PATLAYICI MADDE ATILDI

Eski Hastane Caddesi üzerindeki Mehmet Salman adlı kişiye ait terzi dükkanına kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından atılan patlayıcı madde, dükkanda hasara yol açtı.

Nevzat Bahri adlı bir kişi, üzerinde 2 tabanca ve 14 mermi ile yakalanarak gözaltına alındı.

●

MANİSA'DA TÖB–DER BİNASINA PATLAYICI MADDE ATILDI

Turgutlu ilçesine bağlı Urganlı kasabası belediye çöplüğünde patlamaya hazır durumda 6 adet bomba bulundu. Jandarmanın bir ihbarı değerlendirmesi sonucu bulunan bombalar etkisiz duruma getirildi.

TÖB–DER ve Ülkücü İşçiler Derneği ile bir bakkal dükkanı ve otomobile patlayıcı madde atıldı. Patlama sırasında binalar ile otomobil hasar gördü.

SWAPO: "Silahları bırakmayacağız"

● **ÇOK ULUSLU ŞİRKETLERİN BÜYÜK BİR ÇOĞUNLUĞU GÜNEY AFRİKA İLE BİRLİKTE NAMİBYA HALKINA KARŞI SUÇ İŞLEMİŞLERDİR. AFRİKALI İŞÇİLERİ ÇALIŞTIRMAK UCUZ İŞGÜCÜ 'ELTE ETMENİN BİR YOLUDUR. BU YOLLA EN AZGIN SÖMÜRÜ GERÇEKLEŞTİRİLMİŞTİR.**

Irkçı Güney Afrika Cumhuriyeti'nin işgali altında bulunan Namibyada kurtuluş mücadelesi SWAPO adlı örgüt tarafından yürütülüyor. Şu sıralarda batılı devletler DMZ (Silahsızlandırılmış Bölge) planı adlı bir öneriyle SWAPO'yu kurtulmış bölgelerden çıkarmaya çalışıyorlar. Aşağıda, SWAPO'nun başkanı Sam Nujoma ile yapılan bir görüşmeyi sunuyoruz.

SWAPO Başkanı Sam Nujoma

-Kuzey Namibya için önerilen DMZ planı konusunda SWAPO'nun tavrı nedir?

-SWAPO, Namibya'nın özgürlüğüne kavuşması konusunda , açık bir programa sahip. Ancak SWAPO aynı zamanda planlı bir yerleşim için de hazırdır. Biz ilke olarak bölgenin silahlardan arındırılması düşüncesini bu yerleşikliği sağlayacak bir çaba olarak kabul ediyoruz.

-Geçen ekim ayında Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim tarafından Güney Afrika Cumhuriyeti , Angola ve Zambiya'ya önerilen son planı kabul ediyor musunuz?

SWAPO , hiç bir şekilde, yönetilmeyi ve boyun eğmeyi öneren, tasarıları benimsemez. Biz ırkçı Güney Afrika'ya Rua Cana, Orsakati, Rundu, Omega, Katima, Mulilo ve Upachatalti üs veren 11. maddeyi kabul etmiyoruz. Bu bizlere göre, Güney Afrika ve onun ülkemizdeki birliklerinin desteklenmesi için bir atılımdır.

Aralık 1978'de yapılan göstermelik seçimlerde bu birlikler halkı sandık başına gitmeye ve kendi adaylarına oy vermeye zorladı. Biz DMZ planı çerçevesinde herhangi bir askeri birliğin üslenmesini hele SWAPO güçleri dağıtılırken yapılırsa düşüncesini kabul etmiyoruz. Biz asla ülkemizi başka ülkelere gitmek üzere terketmeyeceğiz. Nede birliklerimizi BM'ye teslim edeceğiz. Bizi silahsızlandırmaya çalışan her güce karşı savaşmak zorundayız. Güney Afrika bizi silahsızlandıramaz. SWAPO gerillaları işte orada, Windhoet'Teler. SWAPO savaşçıları, kendilerini ülkeden sürmeğe ve silahlarını almaya çalışan herkese karşı direneceklerdir. Bizi kimsenin şaşırtmasına izin vermeyeceğiz.

-Yalnızca askeri yollardan çözüme ulaşabileceğinize inanıyor musunuz?

-Askeri atılımlar her zaman siyasal kalp atışlarının sonucu olmuştur. Bizim mücadelemiz silahlı olmak zorunda. Çünkü düşmanımız ırkçı ve faşist . Ama bizim karşımızda yer alanların bir bölümü belli bir iyi niyete sahipseler, SWAPO önerileri görüşmeye nazırdır.

—SWAPO'nun Güney Afrika'yı askeri yoldan yenebileceğine inanıyor musunuz?

-Buna hiç kuşkum yok. Güney Afrika tümüyle bir moral çöküntüsü içindedir. Ayrıca askeri donatım açısından da çıkmazdadır. Şu anda kullandıkları jetler son kozlarıdır. Angola Halk Cumhuriyetine ve Zambiya Cumhuriyetine yapılan saldırılar morali bozuk bir ordunun son derece tehlikeli ataklarıdır.

-Namibya'nın Güney Afrika ile ilişkilerini eğer iktidara gelirseniz nasıl düzenliyeceksiniz?

-SWAPO hükümetinin hiçbir zaman Güney Afrika ile ilişkisi olmayacaktır.

-Namibya'nın madenlerini işleten çok uluslu şirketlere karşı tavrınız nedir?

-Çok uluslu şirketlerin büyük bir çoğunluğu Güney Afrika ile birlikte Namibya halkına karşı suç işlemişlerdir. Afrikalı işçileri çalıştırmak, ucuz işgücü elde etmenin bir yoludur. Bu yolla en azgın sömürü gerçekleştirilmiştir. SWAPO Güney Afrika ya da emperyalistlerle oluşturulan tüm kurumlara son verecektir. Çok uluslu şirketler de bunlara dahildir. Onlar bizim düşmanlarımız, bu şirketler ulusal bağımsızlığımız, kendi kaderimizi tayin etme hakkımızı ayaklar altına alan Güney Afrika Cumhuriyeti'ne vergiler öder, kredi sağlar, destek olurlar.

Kosta Rika'da muz işçilerinin grevi politik gerginliğe yol açtı

Kosta Rika'da 20.000 muz işçisinin grevi sürerken, ülkedeki politik durum da gerginleşti. Küçük bir Latin Amerika ülkesi olan Kosta Rika'da kahve üretiminden sonra muz bahçeleri en büyük zenginliği oluşturuyor. Ülkedeki muz üretimi tamamen United Fruit adındaki ünlü ABD meyve tekelinin denetimi altında. Muz işçileri, çalışma saatlerinin kısaltılmasını istemişlerdi. United Fruit, bunun üzerine, gelen öneriyi kabul etmekle birlikte, ücretlerde bir düşme yapacağını bildirmişti. Bu anlaşmazlık üzerine grev başladı. Öte yandan Limon Kenti İşçileri Federasyonu da grevi desteklemek için ülkenin Atlantik Okyanusuna açılan tek limanını (Limon) kapatabileceklerini bildirdiler.

Bunun üzerine Hükümet ve patron kesimi tehditlerini arttırarak, "Moskova'nın emrinde" olarak nitelediklleri sendikacıları "uyardılar" Limon kenti civarında güvenlik kuvvetleri önlemler alarak limanın stratejik noktalarına yerleştiler.

Muz işçilerinin grevi dolayısıyla ülkedeki egemen sınıflar geniş bir "komünizm korkusu" yaratmaya çalışıyorlar. Burjuva basınının Latin Amerika'nın İsviçre'si dediği Kosta Rika'da, muhafazakar çevreler ve hükümet ülkeye bir "kızıl sızması" olduğunu ileri sürerken, Komünist Partisi Lideri Manuel Mora, tüm bu iddiaların 'United Fruit uşağı hükümetin ve ABD'nin propagandası" olarak niteledi.

DÜNYA GÖZÜYLE

Soğuk savaş kime yarar?

Türkkaya ATAÖV

Afganistan'daki Sovyet varlığıyla hız kazanan son dünya olayları çeşitli konuları ve kavramları gündeme getirdi. Bunların hepsine bir ya da birkaç yazıda bir anda değinmek olası değildir. Ama sırayla hepsinden söz ederek dünyayı kimlerin ne yönlere çekmek istediklerine doğru teşhisler koymak gerekir.

Bizim basınımızın bir kesimine de yansıyan ama asıl Batı basınında gene manşetlere çıkmağa başlayan kavram şu: "Soğuk Savaşa dönüş mü? Giderek, bazı Batı dergileri bu sözcükleri kapak yazısı bile yapıyorlar. Hemen şunu belirtelim: Bu türlü yorumların şu sırada Batı'nın kitle haberleşme araçlarını dolduruvermesi bir rastlantı değildir. 1970'li yıllar "Soğuk Savaş"ı geride bırakan, ondan ayrılan bir dönemdi. "Yumuşama"nın kendi uluslararası politikanın tüm sorunlarını çözen bir yol olmasa da, savaş değil, barış yönünde bir adımdı. Yansız ve tarihsel bir temelden güç alıyordu. Son derece karmaşık ve kendi içinde çelişkileri olmasına karşın, temelde sistematik bir süreçti. İç ve uluslararası, toplumsal ve ekonomik, siyasal ve askeri hukuksal ve psikolojik, objektif ve subjektif bir çok öğelerin bir arada yer aldığı bir oluşumdu. Olumlu bir adım olmasına karşın yetersizdi de.

Ama bu kadarıyla bile, Batılı bazı emperyalist çevrelerin tepkisiyle karşılaşmıştı, çünkü yeni-sömürgeci siyasetin sürdürülmesine en uygun ortam "Soğuk Savaş" ortamıdır. Eski sömürgeci devletler siyasal bağımsızlıklarını kazanmış olan ülkeleri "Soğuk Savaş" atmosferi içinde bir çeşit muhasaraya alırlar. Kapalı kapılar o hava içinde açılır. Gerileyen etkilerini böylece kazanırlar, giderek yaptıklarında kamu oyu önünde "Haklı" bile görünürler. "Komünist saldırısı" sloganıyla güvenlik mantosuna bürünür, askeri ve siyasal mevzilerini güçlendirmeğe bakarlar. Onlar için, "Komünist saldırısı" deyince, Sovyetler'in ve Çin.in Küba'nın ya da Yugoslavya'nın hatta toplumcu bir iç muhalefetin herhangi bir ülkede güçlenmesi arasında fark yoktur. Bu yaklaşım Üçüncü Dünya devletlerinde, ulusal burjuvazinin bağımsız tavrını ezmeğe de yarar.

Demek ki, "Soğuk Savaş" sözcüklerinin manşetlerde gene görünmeğe başladığı şu sırada, bu kavramın ne zaman, nasıl kullanıldığına bakmak gerekir. Bu iki sözcüğün Afganistan olaylarıyla birlikte manşete çıktığı bellidir. Hatta bununla birlikte bir ülkenin "kaybedildiğinden", başkalarının "kazanılmasından" söz ediliyor. Sanki Afganistan gibi ülkeler birilerinin "sahipliğinde"ymiş gibi. "Soğuk Savaş"a Afganistan olayından ötürü dönmek sözkonusuysa Amerikancı çevreler Vietnam'daki yirmi küsur yıl süren Amerikan müdahalesini, işgalini, katliamını, cinayetlerini ve soykırımını neden "Soğuk Savaş"a dönüşün belirtileri olarak yorumlamadılar? Dominik Cumhuriyetine müdahale bir "Soğuk Savaş" hareketi değil miydi? Küba'yı işgal girişimi nasıl nitelenebilir? Laos ve Komboçya'da aşırı sağa verilen desteğin anlamı nedir? yıllarca Amerikan Dış İşleri Sekreterliğini yapmış olan Henry Kissinger'in "Nükleer Silahlar ve Dış Politika" adlı kitabı kuvvet kullanımına dayalı bir doktrin geliştirme çabasıdır. Kitabın tümü "Soğuk Savaş"a uygun bir teoriyi içeriyor. Böyle bir kitap Dış İşleri sekreterliği görevini daha sonra yüklenecek olan bir Sovyet ya da Çin araştırmacısının imzasını taşımış olsaydı, yeni-sömürgeci devletler sırf bu yayından hareket ederek "Soğuk Savaş"ın başladığını çoktan ilan ederlerdi. Sırf karşılaştırmak için bir de Burlatski'nin, Gantman'ın, Bikov'un, Galkin'in , Arbatov'un, Morzov'un, Semeiko'nun, Tunkin'in, Menzhinski'nin ve daha birçok Sovyet akademisyeninin yazdıklarına bakınız.

İkinci Cihan Savaşının bitiminde de durum buydu. Sovyetler söz verdikleri tarihten daha da önce İran'dan çıkarlar, buna karşılık İngiliz askerleri orda kalır, İngilizlerin mirasına Amerikan etkisi gelip yerleşir, ama "Soğuk Savaş"ın sürüp gitmesinde gene Sovyetler itham olunurdu. İngiltere Yunanistan'da açıkça bir iç savaş başlatır, bu çatışmaya Sovyetler hiç karışmaz, ama Truman ünlü Doktrin konuşmasında Sovyetler'i itham eder, Soğuk Savaşın kaynağı olarak onları suçlardı.

Yazının başında söylediğim gibi, konunun bir makalede özetlenemeyecek kadar çeşitli yönleri var. Bunlar içinde "Soğuk Savaş" havasını yeniden estirmek isteyen çevrelerin gene siyasal ve askeri girişimler peşinde koştukları ve bu dalgalanmalardan kazançlı çıkmanın yollarını aradıkları da seziliyor. İçiçe olduğumuz Amerika ile ilişkilerimizde dikkat etmemiz gereken noktalardan biri herhalde budur.

Devrimci Demir-İş yöneticileri gerekçesiz olarak gözaltına alındı

ANKARA (DEMOKRAT)

Devrimci Demir-İş Sendikası Genel Başkanı Oktay İlhan dün yaptığı yazılı açıklamada, İskenderun'da bulunan genel merkezlerinin polis ve komando birlikleri tarafından basıldığını, toplantıda bulunan genel yönetim kurulu üyesi 15 kişi ile o anda genel merkezde bulunan 5 kişinin gerekçesiz olarak gözaltına alındığını, eşyaların büyük ölçüde tahrip edildiğini söyledi.

Genel yönetim kurulu üyeleri ve konuk 5 kişinin 1. şubede aşırı şekilde dövüldüklerini belirten İlhan adli tıbba çıkma istemlerinin kabul edilmediğini bildirdi.

politika ciddi bir iştir

Meclis'ten Notlar

AP ve CHP liderlerinin başbaşa görüşmelerinden sonra iki büyük siyasal partinin belli konularda anlaşabilecekleri ya da asgaride birleşebilecekleri havası yaygınlaşırken, Demirel hakkında verilen ve 51 CHP'li parlamenterin imzasını taşıyan "Meclis soruşturma önergesi" Ecevit-Parti içi muhalefet arasındaki gerginliği artırdı. Demirel'i ise bir hayli sinirlendirdi.

Meclis soruşturması önergesinde özellikle Millet Meclisi Grup Yönetim Kurulu üyesi Cemal Aktaş (Burdur), Ayhan Altuğ (İstanbul) ile Senato Grup Yönetim Kurulu üyesi Yusuf Çetin (Adıyaman) imzalarının bulunması Ecevit'e iyice dokundu.

Ecevit parti yöneticileri ile yaptığı görüşmede söz konusu üç grup yöneticisinin istifalarını isterken konu CHP Genel Yönetim Kurulu ile Grup Yönetim Kurulu'nun dünkü toplantılarında ele alındı.

Ecevit'i sinirlendiren olay salt üç grup yöneticisinin önergede imzalarının bulunuşu değildi. Ecevit, Demirel ile yakın bir diyaloğa girişeceği sırada, grup içinde eylem konulmasını kabullenemiyordu. Çünkü Demirel kendisine "Gruba pakim olamıyor" yolunda sözler ima etmişti.

Parlamento tatil günü olmasına karşın oldukça hareketliydi. Kütüphaneden, lokantadan, berberden, kulislerden hatta çay ocaklarından yükselen sesler, Demirel hakkındaki soruşturma önergesinde odaklanıyordu.

Meclis soruşturması açılmasını isteyen ve önergede imzası bulunan bir milletvekili grup tüzüğüne aykırı hareket etmediklerini söylerken, bazılarının imzalarını geri alacakları yolundaki haberlerin uydurma olduğunu belirtti, "İmzaları geri almak demek düşünceleri geri almaktır" dedi.

Bu arada yine Meclis soruşturması önergesinde imzası bulunan bir CHP milletvekili de şöyle konuştu:

"Asıl bunu Ecevit'e vermek gerekir. Çünkü Savunma İşbirliği Anlaşmasının metni Ecevit hükümeti döneminde kaleme alınmıştır"

CHP lideri Ecevit; dün sabah erken saatte Oran'daki evinden ayrılıp Gaziosmanpaşa'daki çalışma bürosuna geldi. Ecevit bu konuyu enine boyuna düşündükten sonra telefona sarıldı. Ve grup yöneticilerinden genel görüşmelerdeki imzaların geri alınması yolunda istekte bulundu. Ancak dün imza sahiplerinin böyle bir niyette olmadıkları gözlendi. Ve CHP cephelerinde değişen bir şey yoktu.

«YENİ SEÇİM KÜRSÜLERİ..»

Çivileme

Batının Türkiye'ye ihtiyacı artmış Amerika'nın Türkiye'ye ihtiyacı iyice artmış.

Aman dostlar bu gibi inandırıcılıktan yoksun sözler söylemeyin. Zira bizimkiler bu sözlere kanıp, sizlerin ihtiyacını karşılamaya kalkışırsa, 760 bin km2 toprakla, 45 milyon insanımızın halı nice olur sonra....

VURAL AHI

Bizde uzman dediğin

Bizde uzman dediğin de bir tuhaftır. Örneğin değerli YANKI Dergisinin bir istihbarat uzmanı vardır. Emniyette, yanlışsa vebali boynuna, MİT'te çalışmış, valilik yapmış, kırmızı saçlı, sempatik Ergun Şadi Gökdeniz. Yankı *arkadaşımız* bir sayısında daha bu büyük(!) uzmanın fikrine başvurmuş. Uzman, istihbarat uzmanı da başlamış cevap vermeye: "Ahmet Emin Yalman'a suikast yapan Mehmet Taşkesen...." Hop hop, taş koy! Deyip okumayı bıraktık. Ahmet Emin Yalman'a Malatya'da suikast yapılırken Mehmet Taşkesen Paşakapısında koğuş ağasıydı. Demek istihbarat uzmanlarımız böyle... Tevekkeli hiç bir şeyden haberimiz olmuyor. M.Ali Ağca'nın hangi gün, hangi saatte kaçtığından bile....

TÜRK'çesi

Kırk katır mı, kırk satır mı?

Masallarda kötü kişilere en son bir seçim hakkı tanınır: Kırk katır mı, kırk satır mı? Son yıllarda Türkiye halkı da benzeri yolla AP ile CHP arasında seçim hakkını kullanıp duruyordu. Anlaşılan bunu bile bize çok gördüler. 1977 seçiminden önce Amerikan elçi ve görevlilerinin yaptığı dualar kabul oldu ve önce sayın Ecevit AP-CHP koalisyonunu önerdi. Sonra halvet oldular. Bunun sonu ne mi olur? Bilmem ama bir bektaşi fıkrası geldi aklıma: Ata binmeye çalışan bir bektaşi" ya Ali" deyip hamle eder, ama binemez. "Ya Muhammed" deyip bir kez daha sınar olmaz. "Ya Allah" deyip bir daha yüklenince, o hızla atın öbür yanına düşmez mi? Kalkıp üstündeki tozu silkerken, kendi kendine söylenir, "Be mübarekler, hepiniz birden mi gelin dedim"

Şavku G. TÜRK

Doğumunun 78. yılında Nazım Hikmet'i anıyoruz

Nazım Hikmet'in 78.ci doğum yıldönümünü kutluyoruz. Bu yazı 1977 de Sovyetler Birliği'ne yaptığı gezide Nazım'ın dostlarıyla birlikte olan Türkkaya Ataöv tarafından yazıldı.Nazım'ın en iyi dostlarından biri de geçenlerde ölen Ekber Babayev'di...

Nezâketi ve dostluğu kişiliğinin ayrılmaz parçaları olan Ekber Babayev, Bakû'da toplanacak Asya, Afrika ve Lâtin Amerika halkları konferansına katılmak amacıyla Moskova'ya ayak bastığım 20 Mayıs Cuma günü beni uçak alanından aldığı gibi, doğum günü kutlanan Vera Hikmet'in evine götürdü. Nâzım'ın karısı olduğunu her geçen gün biraz daha farkeden Vera, herzamanki gibi, cana yakındı. Kızını evlendirmiş olan Vera'nın olgunlaşan yüzünde gözleri eskisi kadar güzeldi. 'Vatan'' gazetesinde benim Nâzım'la ilgili olarak yayınladığım yazı serisi ve fotoğraflardan ötürü ı emnun gözüküyordu. Babayev,daha sonra kitap olarak basılan metni ona Rusçaya çevirerek okumuştu. Nâzım'ın çalışma odasına kolay seçilir bir yere koyduğu bir kitaptan bir tane daha bırakırken, kapak fotoğrafının aslında siyah-beyaz olduğunu, bu kadar güzel renkli basan MAY Yayınevini kutlamak gerektiğini söyledi.

Kitabı resim altlarına kadar iyi biliyordu. Gerek içeriği, gerek nefis baskısından ötürü teşekkür ederken, bir resim altının yanlış olduğunu belirtti. Resimlerin birinde Nâzım yuvarlak yüzlü, çekik gözlü biriyle görülüyordu. Bu fotoğrafın yazısı başka bir resimaltıyla karışmış olmalıydı. Bu Doğu'lu bir yazar değildi. Fransa'da Nâzım'ın sokakta rastladığı, onu durdurup birlikte resim çektirmek isteyen bir ayyaştı. Nâzım'ın kim olduğunu biliyor da değildi. Hattâ, resim çekildikten sonra Nâzım'a demişti ki: ''İkimizden daha ünlüsü ben olmam gerekir. Beni buralarda tanımayan yoktu. Kimbilir, ünüm belki nerelere ulaşmıştır! Sana gelince; alelâde bir turist olmalısın. Benim gibi tanınmış biriyle resim çektirmene izin verdiğim için çık bakalım beş frangı!''

ÖZ YAŞAMI BİR HAYLİ İLGİNÇ OLAN ŞUKRU BABA NAZIM'IN 1920'LERDEN DOSTUDUR...

Vera'nın doğum günü nedeniyle Nâzım Hikmet'in evinde o akşam toplananlardan bir sahne ressamı Türk sinemasının bugünkü durumunu benden sorarken Yılmaz Güney hakkındaki son bilgileri almayı da ihmal etmedi.

ŞUKRU BABA

Nâzım'ın eski, ama çok eski dostlarından bir ''Şükrü Baba'' vardır. Tâ 1920'lerden tanıdığı ve gördüğünde kafiyeli 'Merhaba, Şükrü Baba'' diye karşıladığı... İki Lenin madalyalı Şükrü Baba bu ''babalığı'' gerçekten haketmiştir. Bütün tanıdıklarının bir sürü işini o yapar; fikrince telefona ihtiyacı olana telefon bağlatır, hasta olan için en iyi doktoru o arar. Şükrü Baba'nın kendi yaşam öyküsü ilginç mi ilginçtir. Ama kendinden izin almadan yazmam. Bana çeşitli vesilelerle anlatmıştır; başkalarına da. Yaşamı ibretlerle dolu, kişiliği fedakârlıktan kaynaklanan bir dosttur Şükrü Baba.

Belki kendi değer ölçüleri içinde fedakârlığın pek önemli bir yer tutmakta oluşundan ötürüdür ki, Nâzım'ın sekiz yıl birlikte yaşadığı ve kısaca Dr. Galya diye bilinen Rus hatununun tam hakkaniyetle değerlendirilmediği kanısındadır. Sanırım, Şükrü'nün Galya'yı sevmesinin nedeni onun uzun adı Galina Grigoryevna Kolesnikova olan bu kadını gerçek bir insan, bilgi ve tecrübesini Nâzım'ı kurtarmak için günbegün ve saatbesaat kullanan bir doktor olarak değerlendirmesidir.

Şükrü Baba Nâzım'ın Ekim Devrimi günlerinden beri dostudur. İlk sevdalanmağa başladıkları gençlik yıllarında bile bir arada olmuşlar, birlikte Moskova'da okula gitmişlerdi. Hattâ, Moskova'daki ilk günlerinde iki hanım kızla konuşmayı denemişler, biri koyu ve öteki açık renkli bu iki ''dyevuşka''dan sarışın olanına gönlünü kaptıran Şükrü kazın koluna ilk girişinde sarışının kolunun takma olduğunu fark etmişti. Nâzım'ın uzaktan uzaktan ilk ilgilendiği bu sarışını Şükrü ricayla Nâzım'dan almış, ancak çok geçmeden takır-takır gerçekle karşı karşıya kalmıştı. Şükrü ayaküstü bu anısını tazeledi.

Bu yazının içinde yayınlanmak üzere gazeteye yolladığım Lena fotoğrafını da Şükrü'den aldım. Bu fotoğraf güzel Rus kısı Yurçenka Lena'yı Nâzım'la birlikte gösteriyor. İlk kez yayınlanmakta olan bu fotoğrafta görülen Lena Nâzım'ın ilk nikâhlı eşidir. Şükrü Baba bu kızın kişiliğini ve güzelliğini methediyor.

Şükrü Nâzım'la ''Siyasal Ekonomi'' dersinde öğrenciydiler. Ancak, Rusçasını ilerletmiş olan Nâzım dersin çevirmenliğini de yapıyordu. Öğretmen anlatırken hiç not almaz, söylediklerinin hepsi aklında kalır, sonra düzgün cümlelerle ve dersin temel fikirlerini karıştırmadan anlatırmış. Şükrü bu örneği Nâzım'ın zekâsına bir kanıt olarak verdi.

Şükrü Nâzım'ın insan yanını tekrar tekrar vurgular. 1920'lerde, Nâzım'ın rejisör Nikolay Ek ile birlikte çalıştıkları bilinir. Nâzım 1950'de Moskova'ya tekrar geldiğinde, eski dostu Ek'i kötü bir odada düşük bir maaşla yaşar bulmuş. Doğru Moskova Valisine giderek Ek'e üç odalı bir yer almış kendi kazancından 10.000 ruble vermiş. Şükrü, ''kim olursa olsun, yardım ederdi'' diyor.

Şükrü'yü "halktan biri", bir ''halk adamı'' olduğu için severmiş. Şükrü, bugün, Nâzım'ın anısını yaşatmakla görevli bir komitededir. 1920'lerde, Nâzım'la birlikte okumuş olanların anılarından oluşan bir kitap yayınlanacak yakında. Ve içinde herhalde Pavel Çuvikov, Tamara Mesropyan, Teslime Boyasiyeva ve Ahiles Kafafov'un yazıları yeralacak.

Şükrü Baba, kendi hayatının da bir parçası olan Nâzım'a sekiz yılını fedakârca veren Dr. Galya'ya karşı takdir ve minnet duygularıyla doludur. Şükrü'nün kalbi, içine Galya'yı da, Vera'yı da sığdırabilecek kadar geniş ve kabulkârdır. Şükrü Nâzım'ın kalp krizleinden sonra iyileşmesini Dr. Galya'nın bakımına bağlıyor. Galya Nâzım'a sigara ve içki içirtmiyor, aşırı yorulmasını engelliyor, temiz havada yürüyüşe çıkarıyor, düzenli bir çalışma ve yaşamın gereklerine bir tıp uzmanı olarak harfi harfine uyuyordu. Bir anma töreninde ünlü yazar Konstantin Simonov, ''Nâzım ancak altmış yılda yazılabilecek olanları birkaç yıla sığdırdı'' demişti. Şükrü Baba bu başarıda bir ölçüde Galya'nın payını görüyor.

1926'da ilk nikahlı karısı YURÇENKA LENA ile...

BALABAN'IN TABLOSU ÜSTÜNE

Nâzım'ın geniş dost çevresi içinde İhmalyan'lar da vardı. Ressam Jak ve yazar Vartan İhmalyan Paris'te, Beyrut'ta, Bağdat'ta, Çin'de ve Polonya'da uzun yıllar kalmışlardı. Bir buluşmada Nâzım ressam Jak'a İbrahim Balaban'ın bahar tablosu üstüne söylediği şiiri kendi eliyle yazıp bıraktı. Ben de el yazısı orijinali eşinden, bu gidişimde, aldım. Bu yazıyla birlikte fotokopisini yayınlıyorum. İkinci sayfanın en altında, dizelerden ayrı gibi görünen iki satır Leh dilindedir.

HANLAROVA'NIN NÂZIM ŞAKRISI

Bakû'da bir akşam Zeynep Hanlarova'yı Niyazi orkestrasının eşliğinde dinledik. Hanlarova'yı çok yerde birkaç kez dinlemiştim. Ama bu seferinde ''Bu Dünyadan Nâzım Geçti'' başlıklı yeni bir şarkı söylüyordu. Sanatçıları tanıtan görevli bu bestenin ilk kez okunmakta olduğunu belirtti. Sözleri 26 Ağustos 1974'de Timur Elçin yazmış, Fikret Emirer bestelemişti. Şarkının tamamı şöyledir:

Bu dünyadan Nâzım, bir Nazım geçti,
Ellerin derdini doldurup içti.
Yandı ömrü, gözü kaldı Nâzım'ın,
Yüreğinde sözü kaldı Nâzım'ın.

Ay dünya, dunya
Nâzım, Nâzım, Nâzım...

Gülhane'de gördüm bir ceviz bitmiş,
Yazığın derdi çok, hey fikre gitmiş,
Ceviz ağlar, yaman ağlar bilmezler,
Elâ gözün yaşlarını silmezler.
Ay dünya, dünya
Nâzım, Nâzım, Nâzım...

Bu dünyaya Nâzım, bir Nâzım baktı,
Yanardağa döndü, yandırdı, yaktı.
Yeryüzünde odu kaldı Nâzım'ın,
Bu dünyada adı kaldı Nâzım'ın.
Ay dunya, dünya
Nâzım, Nâzım, Nâzım...

NAZIM ZARFLARI

Sovyetler Birliği'nin herhangi bir yerinde mektup atmak için bir zarf alınız. Zarfın türlüsü var. Bu olağan da. Yalnız, dikkat ederseniz, bir çeşidinin üstünde Nazım'ın resmi vardır. Resmi kara kalemle bir Sovyet ressamı yapmıştır. Altında şu sözler yeralır: "Türk yazarı, toplumsal eylem adamı NAZIM HİKMET RAN (1902-1963)

NAZIM PORTRESİ

Bu yazıyla birlikte Azeri ressamı Tuğrul Nerimanbekov'un bir karakalem Nâzım portresini de sunuyorum. 1930'da Baku'da doğmuş olan Nerimanbekov Sovyet Azerbeycan'ının önde gelen sanatçılarından biridir. Azimzade Güzel Sanatlar Okulundan sonra Litovski Enstitüsünü de bitirmiş ilk kişisel sergisini 1965'de Prag'da açmış, 1957'de Ekim Devriminin kırkıncı ve 1967'de ellinci yıldönümlerinde açılan Sovyetler Birliği genel sergilerine katılmıştı. Baku'dayken Nerimanbekov'un atelyesine de uğradım. ''Azerbeycanım'' adlı kitabındaki bazı resimlerin asıllarını orada gördüm. Nar kırmızılarıyla bezenmiş tablolar arasında yeni bir Anar portresine çalışıyordu. (Anar Rızayev Azerbeycan'ın tanınmış hikayeci, romancı ve oyun yazarıdır) Tuğrul'u ve öteki Azerbeycan ressamlarını başka bir vesileyle ayrıntılı olarak tanıtmak istiyorum. Nerimanbekov'dan bir karakalem Nazım portresinin fotoğrafını aldım. Altında Nazım'ın beğendiğini ifade eden ''Aşk olsun'' sözü ve imzası var. Onu da burada yayınlıyorum.

Emperyalizmin bir kalıntısı ve çocuklar

HAŞLET SOYÖZ

Amerikan üslerinin yeniden açıldığı şu günlerde geçtiğimiz "çocuk yılı"nda çektiğim birkaç fotoğrafı anımsadım.

Bir zamanlar Trabzon'da Amerikalıların bir radar üssü vardı. İşte o zamanlar THY'nin yaptığı sefer sayısından çok çok fazla sefer yapan Amerikan uçaklarıyla dolardı Trabzon Havaalan. Uçakların ne getirip götüreceğini bilmezdi hiç kimse...

Trabzonlular iyi anımsarlar, Karadenizli çocukların oyun yerleriydi, Amerikan çöplükleri...

İşte o zamanlar malzeme getirirken arızalanıp düşen ''Emperyalizmin bu mütevazi kalıntısında'' herşeyden habersiz oynayan çocuklar...

Şimdilik Trabzon'da da olsa bu ölü kalıntı üzerinde yaşam dolu çocukları görüpte fotoğraflarını çekemememezlik edemedim.

Sinematek'te dünya sinemasının en büyük ustalarından Macar yönetmen Zoltan Fabri için düzenlenen gösteri başladı

Dünya sinemasının en büyük ustalarından Macar yönetmen Zoltan Fabri için gecikmiş bir program olan gösteri, Fabri retrospektifi'nin birinci bölümünü oluşturuyor. 27 Ocak tarihlerine kadar gerçekleştirilecek program için yönetmen Zoltan Fabri, Macar Sinema Enstitüsü ve Film arşivi Başkan Yardımcısı Bayan Sara CZASZAR ile Film Arşivi şefi Dr. İstvan MOLNAR, Türkiye Sinematek Derneği'nin konuğu olarak İstanbul'a davet edilmişlerdi.

Zoltan Fabri, yeni bir filmin çekimine başladığından ötürü gelemeyeceğini bildirdi. Bayan Czaszar ve Macaristan'ın ünlü sinema yazarlarından olan Dr. Molnar 15 Ocak-19 Ocak tarihleri arasında İstanbul'da bulunacaklar. Konuklar için hazırlanan özel programda ''Macar Sineması ve Zoltan Fabri üzerine Söyleşi'' ve Yeni Türk filimlerinden örnekler yer almakta. Konuklar 16 Ocak Salı saat 11.00 de Cağaloğlu'ndaki Türk Tabipler Birliği salonunda düzenlenecek bir basın toplantısına katılacaklar ve SİYAD üyesi sinema yazarlarıyla tanısacaklar.

Şimdiye dek 19 Film yöneten ve çeşitli uluslararası festivallerde 18 ödül kazanan Zoltan Fabri için Türkiye Sinamatek Derneğinin düzenlediği Retrospektifin 1. Bölümünü 1955-1969 yılları arasında çekilen filimler oluşturmaktadır. Bu programda ATLI KARINCA (1955) PROFESÖR HANNİBAL (1956) ONDÖRT CAN KURTARILDI (1954) ANNA (1958), YİRMİ SAAT (1964) TOT AİLESİ (1969), 1969-1979 donemi yapıtlarını kapsayacak olan retrospektifin ikinci bölümü ZOLTAN FABRİ'ninde katılmasıyla Nisan ayında gerçekleştirilecek.

ZOLTAN FABRİ (1917).....

Orta öğrenimden sonra resme yönelen Fabri: Güzel Sanatlar Akademisinde asistanlık yaptı. Bu arada 1941'de tiyatro okulu aktörlük bölümünü bitirdi. Tiyatroda aktör; yönetmen ve dekoratör olarak çalışmaya başladı. film yönetmenliğine başladıktan sonra da tiyatro çalışmalarını sürdürdü. 1945'ten sonra bir tiyatroda yöneticilik yaptı, 1950'de Film Stüdyoları Sanat Yönetmenliğine getirildi. İlk uzun konulu filmini 1952'de yaptı. İlk büyük uluslararası başarısını 1955'de yaptığı ''Atlı Karınca'' filmi ile kazandı. Bu filmdeki baş kadın oyunculuk için Akademi birinci sınıf öğrencilerinden birini seçmişti: 'Mari Töröcsik. Töröcsik'in büyük oyunculuğu filmin başarısında önemli bir etken oldu. Bu filmden sonra yaptığı "Profesör Hannibal'' 1957'de Uluslararası Karlovy Festivalinde Büyük Ödülü kazandı. 1964'te yaptığı ''Yirmi Saat'' daha da büyük başarı sağladı. Birçok ödülün yanısıra IV. Uluslararası Moskova Film Festivalinde Büyük Ödülü kazandı. Ferenc Molnarin bir romanından Macar-Amerikan ortak-yapımı olarak uyarladığı ''Paul Sokağının Delikanlıları'' adlı filmi Oskar Ödülüne aday gösterildi.

Filmleri genellikle roman uyarlamasıdır. Yapıtlarından çoğunun senaryosunu Macar Edebiyatının seçkin örneklerinden kendisi oluşturan bu çok yönlü sanatçı, günümüz Macaristan'nın en büyük sinema ve tiyatro oyuncusu olan Mari Töröcsik'i de sinemaya kazandırmıştır.

Didaktiğe kaçmadan, sosyal ve tarihsel olayları olanca duruluğuyla gösteren Fabri, hiçbirzaman basitliğe düşmemiş, yaşamı karmaşık örgüsüyle yansıtmayı başarmıştır.

Tüm yurtseverler

(Baştarafı 1.Sayfada)

"Hayat her geçen gün biraz daha pahalılanmış, kiralar ödenemez hale gelmiş, açık işsizlerin sayısı 4 milyonu aşmış, açlık ve sefalet artmış, kıtlık ülkeyi sarmıştır.

Temel ihtiyaç maddeleri gaz, tuz, odun, kömür, yağ, artık kuyruklarda beklense bile bulunamaz hale gelmiştir. Karakışın bastırdığı şu günlerde halkımız soğuktan donmaktadır. İnsanlarımız bu sefalet içinde kıvranırken, her gün kurşunlanma tehlikesiyle karşı karşıya bulunmaktadır. Sıkıyönetimlerce konulmayan sokağa çıkma yasağı, faşist saldırı nedeniyle can güvenliği derdine düşen halkımız tarafından kendiliğinden uygulanmaktadır. Çalışan işçi ve emekçilerin iş güvenliği kalmamıştır. En büyük memurdan en küçüğüne kadar herkes bu karakışta "Ne zaman sürüleceğim", "Ne zaman işten atılacağım" diye kaygu içindedir. Siyasal iktidarın istediği gibi keyfi uygulamalara girişebildiği, Türkiye ihracatının yüzde 80'ini gerçekleştiren Ticaret Bakanlığı'na bağlı Kooperatif Birliklerinde, KİT'lerde genelinde tüm kamu işyerlerinde ve son günlerde belirgin bir biçimde Tekel işyerlerinde işçilere yönelik yoğun bir baskı ve kıyıma girişilmiştir. Özel sektörde de yaygınlaşan lokavtları enerji yokluğu gerekçesiyle toplu işten çıkarmalar izlemektedir. Ancak öncelikle enerji darlığı, hammadde yokluğu gibi gerekçelerin arkasına gizlenerek yapılan bu uygulamalar, gerekçelerin tersine işyerlerine faşist militanların yerleştirilmesini amaçlamaktadır.

Çıkartılmak istenen baskı yasaları, özellikle kamu işyerlerine doldurulmak istenen faşist militanlarla desteklenmekte, işçiler faşist militanlar aracılığıyla yılgınlığa ve suskunluğa itilmek istenmektedir.

Amerika ile yapılan gizli anlaşmalar, verilen üsler ülkemizi barut fıçısına çevirmiş, çıkacak bir dünya savaşında saldırının ilk hedefi haline getirmiştir. Yüzbinlerce insanımızın kanı, canı pahasına kazanılan bağımsızlığımız, bu tür anlaşmalarla emperyalizmin boyunduruğu altına sokulmaktadır.

Bu kötü gidişe karşı duran işçi sınıfı ve diğer emekçiler ile örgütlerine, görülmedik biçimde baskı ve zulüm uygulanmaktır. Yükselen her yurtsever ses susturulmak istenmekte, örgütler kapatılmakta, yöneticileri ve üyeleri zindanlara atılmaktadır.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi "Anarşi ve terörü önleme" bahanesiyle anayasaya aykırılığı önceden belli ve anayasa mahkemesince hükümlü olan baskı yasaları bir oldu bitti ile çıkarılmak istenmektedir.

Yılgınlığa ve kararsızlığa yer yoktur. Üretimi ellerinde tutan işçi sınıfımız 15—16 Haziran, DGM direnişleri, 1 Mayıslar ve 20 Martlardan süzülerek gelen mücadele geleneğine uygun olarak bu saldırıya karşı koyacaktır."

Dış borçlar

(Baştarafı 1.Sayfada)

Dış borç yükü anlaşmasının yapılmış olmasına karşın henüz kullanılmamış krediler ve faizlerle birlikte 26 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmaktadır. Maliye Bakanlığı yetkililerinden edinilen bilgiye göre, henüz kullanılmamış krediler 3,7 milyar dolar düzeyindeyken, kullanılmamış kredilerin de dikkate alınması suretiyle yapılan hesaplamalar 6,6 milyar dolar dolayında bir faiz yükünün bulunduğunu ortaya koymaktadır. Böylece 26 milyar dolara ulaşan dış borç yükü, Türkiye'nin 1979 yılında ulaştığı 44,66 milyar dolarlık toplam ulusal gelirin yüzde 58'ine eş bir değere ulaşmaktadır.

Sovyetler'in

(Baştarafı 1. Sayfada)

Birliği'nın İran'a askeri yardım da dahil her türlü yardım yapmaya hazır olduğunu söylediği yolunda haberler yayılmıştı, bunun üzerine İran, hiç bir ülkeden yardım kabul etmeyeceğini açıklamıştı.

Tass Ajansı dün, bu konudaki haberleri yalanladı ve Sovyetler Birliğinin İran'a askeri yardım önerisinde bulunmadığını bildirdi.

İran Devrim Konseyi de Tahran radyosuna göre, Sovyetlerden bu yolda hiçbir öneri gelmediğini açıkladı

İran Devrim Konseyi ayrıca, Sovyet askerlerinin Afganistan'dan çekilmesini istedi.

Öte yandan A.B.D. Sovyet vetosuna karşın, İran'a ambargo uygulayacağını açıkladı.

Hasanoğlan

(Baştarafı 1.Sayfada)

Bu arada bir başka MHP yanlısı öğretmenin faşist öğrencilere destek olduğu, bu kişinin 28 Aralık 1979 günü jandarmanın yaptığı bir arama sırasında odasında tabanca yakalandığı bildirildi. Bu öğretmenin 10 bin lira kefaletle serbest bırakıldığı ve yeniden öğretmenlik yapmasında sakınca görülmediği iddia edildi.

YİTİK

30—131—570 No.lu Emekli cüzdanımı yitirdim. Geçersizdir.

VELİ ATEŞ

(Demokrat—181)

Antakya'da

(Baştarafı1.Sayfada)

larla işbirliği yapan yöneticilerin tavrı, son iki aya kadar sakin bir kent olan Antakya'yı bakın nereden nereye getirmiş.

VALİ GELİYOR VALİ

Yeni hükümetin kuruluşundan sonra bir vali gelir Antakya'ya. Vali İlhan Sözgen. Vali kendince Antakya için hazırlık yapmış. Antakya'ya gelir gelmez tasarılarını uygulamaya başlar. Vali, kendisiyle aynı günlerde Antakya'ya gelen emniyet müdürü M. Necati Çetinkaya ile beraber önce emniyet teşkilatında temizliğe girer. Emniyet Müdür Muavinliğine de yazının sonrasında marifetlerini beraberce göreceğimiz biri, başkomiser Muzaffer Emniyet Müdür Muavini yapılır. Sonra ilerici demokrat ve hatta hatta bazı AP'li polis memurları, Milli Eğitim görevlileri sürülmeye, açığa alınmaya başlanır. Ve polis gücü tam anlamıyla MHP'nin ve ülkü ocaklarının yardımcısı, niteliğine bürünmeye başlar.

KAMYONLAR TAHRİP EDİLİYOR

Yeni Vali ve emniyet müdürünün gelmesinden sonra ilk işi Adana'ya yük götüren ve Antakya'da ilerici ve alevi yurttaşlara ait 23 kamyonun tahrip edildiği görülür. Antakya'nın faşistlerin işgalinde olan bir semti var. Cumhuriyet Caddesi. Adana'ya yük götürecek olan 23 kamyon sahil yolundan gidip gelirlerken yeni yöneticilerin emriyle Cumhuriyet caddesinden geçmeye zorlanırlar. Vali göbeği denilen yerin biraz ötesinde ülkü ocaklarının önünde kamyonlar durdurulur ve 20'si tahrip edilir. Kamyon sürücüleri dövülür, olaylar sırasında iki yaşında bir çocukta tabanca kurşunlarıyla yaralanır. Polisler olayı sadece seyrederler. Bu olayla beraber anlaşılır ki polis bundan böyle devrimcilere, ilericilere alevilere ve Araplara yapılan her saldırıda eğer saldırıya uğrayanlar dövülüyor ve öldürülüyorsa "Tribünlerde" olacaktır. Ama saldırıya uğrayanlar kendilerini korumaya yönelirlerse o zaman saldırıya uğrayanlara karşı militanca bir tutumla "sahaya" inecektir.

Yarın: Sura okullarda

CHP Grubu'nda

(Baştarafı 1.Sayfada)

netim Kurulu gruptan habersiz işbirliğine nasıl gider" şeklinde konuştu.

Sevil Korum CHP—AP işbirliğinin yönetim kurulunca gündeme getirildiğini, gruptan habersiz sürdürülen işbirliğini anlamakta güçlük çektiğini ifade etti. Korum AP ile ancak belirli konularda uzlaşma sağlanabileceğini bunun ötesine geçmenin yanılgı olacağını sözlerine ekledi. Bu arada Hatay senatörü Haydar Demirtaş ta gündem dışı konuşmasında İskenderun olaylarına değindi. Demirtaş İskenderun ve Hatay'da vali ve emniyet müdürünün yanlı tutumları nedeniyle olayların tırmandırıldığını, halkın korku ve dehşet içinde yaşadığını ifade etti.

Gündem dışı konuşmalardan sonra söz alan Genel Sekreter Mustafa Üstündağ CHP-AP işbirliğinin bir uzlaşma zemini yaratmaya yönelik olduğunu, belli konularda anlaşma sağlanmaya çalışıldığını ancak bu şartlarda işbirliğinin koalisyona dönüşmesinin söz konusu olmadığını belirtti.

Antalya'da 9 demokratik kitle örgütü kapatıldı

ANKARA (DEMORAT)

Antalya valiliği aldığı bir kararla Antalya Dev-genç, Ant-Gör, Antalya YDGD, yüksek olan kültür ve dayanışma derneği, yüksek alan halk-der bahçeli halk-der emekçi-der, su işleri halk-der ve kızılarık halk-der isimli 9 demokratik kitle örgütünü kapattı. Valiliğin kararında söz konusu derneklerin amaçları dışında faaliyet gösterdikleri ileri sürüldü.

Demokratik kitle örgütlerinin kapatılması üzerine dün Antalya Lisesi, Yavuz Selim Lisesi Endüstri Meslek Lisesi ve Ticaret Lisesi öğrencileri ayrı ayrı yaptıkları forumlarla valiliğin kapatma kararını kınadılar ve dersleri bir günlük boykot etme kararı aldılar.

Çağlayan Lisesi öğrencileri de yaptıkları forumda valiliğin kararını kınayarak, bir günlük pasif direniş yaptılar.

Forum, boykot ve pasif direnişler sırasında herhangi bir olay meydana gelmediği öğrenildi.

Valiliğin kapatma kararıyla ilgili olarak bir açıklama yapan Antalya Dev-Genç Başkanı, baskı zulüm ve kıyımların kendilerini yıldıramayacağını belirterek "zafer er geç emekçi halkımızın olacaktır" dedi.

Bu arada Antalya'da güvenlik kuvvetlerinin son günlerde başlattıkları aramalara hız verdikleri bildirildi. Antalya'da aramaların sıradan aramalar olmaktan çıktığı mahallelerin kuşatılarak, evlerin günlerce arandığı ileri sürülüyor.

Afganistan

(Baştarafı 1. Sayfada)

Tasarıya karşı çıkan ülkeler arasında Afganistan, Bulgaristan, Doğu Almanya, Macaristan, Sovyetler Birliği ve Vietnam bulunuyor.

Oylamada çekimser kalan ülkelerin bazıları da Kıbrıs, Cezayir, Hindistan ve Suriye. Aralarında Libya ve Romanya'nın da bulunduğu bazı ülkelerde oylamaya katılmadılar. Karar tasarısı için olumlu oy kullanan ülkelerden bazıları da şunlar: Türkiye, Avusturya, Avustralya, Bengladeş, Belçika, Kanada, Çin, Danimarka, Fransa, Batı Almanya, Mısır, Yunanistan, İran, Irak, İtalya, Japonya, Norveç, Pakistan, İsveç, İngiltere, Yugoslavya ve ABD.

CHP Seçim Yasası değişikliği çalışmalarını sürdürüyor

ANKARA (ANKA)

CHP.de kurulan parti içi komisyonlardan hukuk ve asayiş sorunlarını inceleyen komisyonda seçim yasaların da bazı değişikliklere gidilmesi için çalışmalar yapıldığı öğrenildi.

Öğretmen kıyımı

(Baştarafı 1. Sayfada)

Çağlayan Lisesinde Derslere girmeyen öğrenciler bahçede toplandılar. Daha sonra öğretmenlerinin geri verilmesi için protesto yapan yüzlerce öğrenci 4 belediye otobüsüne doldurularak göz altına alındı.

Emirgan Behçet Kemal Çağlar Lisesinde öğrenciler öğretmenlerinin açığa alınmasını protesto etmek amacıyla boykota başladılar. Kahramanmaraş olaylarını protesto etmenin bir insanlık görevi olduğunu belirten öğrenciler boykotlarını öğretmenleri geri verilinceye kadar sürdüreceklerini açıkladılar.

Kamelya Taşocakları ilkokulunda öğrenciler boykotu öğretmenleri gelinceye kadar sürdüreceklerini söylediler.

Üsküdar Lisesi öğrencileri açığa alınan öğretmelerin görevlerine iade edilmeleri için bir günlük boykot kararı aldılar.

Beykoz Bölgesi İlerici Yurtsever vekil öğretmenleri adına yapılan açıklamada açığa alınan öğretmenlerin görevlerinin hemen iade edilmesi, tutuklu TÖB—DER yöneticilerinin bırakılmaları istendi.

Öte yandan Gazi Osmanpaşa ilçesindeki 17 okuldan 267 öğretmen imzaladığı bildiride de, açığa alınan öğretmenlerin haklı mücadelelelerine sonuna kadar destek olacakları belirtilerek, açığa alınan öğretmelerin geri dönmeleri için yardım ve imza kampanyaları açıldığını bildirdiler.

ANKARA

Ufuktepe İbrahim Akoğlu ilkokulunda görevli beş öğretmenin açığa alınmaları üzerine öğrenci velileri çocuklarını birinci yarıyıl tatiline kadar okula göndermeme kararı aldı. Bu karardan sonra hiç bir öğrencinin okula gitmediği öğrenimin tamamen durduğu gözlendi.

Tuzluçayır Lisesinde dün Milli Eğitim Müdürlüğünün kararı üzerine ders yaptırılmak istendi. Kaloriferlerin yanmadığı dersanelerde toplanan öğrenciler iki öğretmenle derse sokulmak istendi. Öğrenciler okula sadece oynanmak istenen oyunu kamuoyuna açıklamak için geldiklerini, öğretmenlerinin derhal görevlerine verilmesini istediklerini bildirdiler.

Esenevler Lisesinde öğretmenlerini isteyen öğrencilerden 100'ü gözaltına alındı. Dün sabah okula giden öğrenciler derslere girmeyeceklerini belirterek öğretmenlerinin iadesini istediler. Veliler de bu eylemi desteklediler. Okula gelen güvenlik kuvvetleri derslere girmemekte direnen öğrencileri göz altına aldı.

İZMİT

Protesto eylemlerine katılan 403 öğretmenden 220'sinin açığa alındığı bildirildi. Öğretmenlerin açığa alınmasından sonra Seka İlk ve Ortaokulu ile İnkilap gece ortaokulunda hiç öğretmen kalmadığından öğretimin tamamen durduğu öğrenildi.

Bu okullarda okuyan öğrencilerin öğretmenlerini geri istemek amacıyla yaptığı protesto eylemleri güvenlik kuvvetlerince engellendi.

İZMİR

Bugüne kadar açığa alınan öğretmenlerin yanısıra 6 okulda 11 idareci öğretmene daha işten el çektirildiği öğrenildi. Öğretmenlerin açığa alınmasına karşı çıkan Gürçeşme Lisesi öğrencileri süresiz boykot kararı aldılar.

TRABZON

Kahramanmaraş katliamını protesto eylemine katıldıkları gerekçesiyle 91 öğretmen hakkında açılan soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi. Amasya, Niğde, Kırşehir, Isparta'da toplam 68 öğretmen açığa alındı. Açığa alınan öğretmenlerin çoğunluğunu ilkokul öğretmenlerinin oluşturduğu bildirildi. Öte yandan Kayseri'de de iki lise öğretmeninin açığa alındığı öğrenildi.

Ankara Çalışkanlar Mahallesi'nde 118 kişi gözaltında

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara'nın çalışkanlar mahallesi halkının göçe zorlandığı öne sürüldü.

Çalışkanlar muhtarının evinin polislerce kurşunlandığı ve bununla birlikte başlatılan operasyonlar sırasında 77 hanelik mahalleden çoluk çocuk genç-ihtiyar 118 kişinin göz altına alındığı bildirildi.

Bir haftayı aşkın bir süredir mahallede halka baskı ve zulüm uygulandığı yurttaşlar arasında alevi-sünni ayrımı yanıltmak istendiği öne sürüldü.

CHP'li Öztürk

lü olması, olayları tırmandırmaktadır dedi.

Sabri Öztürk dün verdiği demeçte CHP Hatay parlamenterleri olarak 5 milletvekili ve bir senatörün önceki gün olayları yerinde incelemek amacıyla Hatay'a gittikleri ve valinin olaylara yanlış teşhis koyarak gerçek suçluluların bulunmasını engellediğini söyledi.

Öztürk Hatay Valisi İlhan Özgen'in daha önce valilik yapamaz gerekçesiyle merkez valiliği yerine muşavirliğe alındığını hatırlattı ve söyle konuştu,

Hatay parlamenterleri olarak bir senatör ve 5 milletvekili giderek olayları inceledik. Bu işte vali ve Emniyet Müdürünün MHP görüşünde olması ve bu yönde uygulama yapmaları olayları tırmandırmaktadır. Vali ve emniyet müdürü olaylara yanlış teşhis koyuyorlar. Bu kişiler gerçek suçluların bulunmasını engelleyici tavır içine girip olayları saptırmaktadırlar"

Sağlık

(Baştarafı 1.Sayfada)

polislerin Bakanlık içinde şubeleri dolaşarak çalışanlara baskı yaptıkları faşistlerin saptadığı devrimci memurların baskı altında tutulduğu ve II MC döneminde usulsüz olarak işe alınan ve CHP döneminde işten alınan 400 civarında faşistin yeniden işe alınmak üzere bakanlık koridorlarında dolaştıkları öne sürüldü.

YORUM

(Baştarafı 1. Sayfada)

derdi ise herzamankinden daha fazla kendisin hissettiriyor. Türkiye'de üretilen mal ve hizmetlerin sınıflar arasındaki paylaşım oranları hakim sınıflar lehine bozulmuştur. Halk bugün geçinemiyorsa, halk bugün ısınamıyorsa, Türkiye'de devletin resmi kayıtlarına göre 600 bin sokak çocuğu varsa ve 9,5 milyon insanımız işsizce bugün bunun sebebi egemen sınıflar lehine bozulan paylaşım dengesidir. Bunalımın yükü işte bunun için, hakim sınıfların rahatı kaçmasın diye, beyler rahat yaşasın diye emekçi halkın omuzlarına yıkılmak isteniyor. Bu baskılar, bu sürgünler ve zulüm bunun içindir.

Ankara'nın göbeğinde bir mahalle var. Adı Çalışkanlar mahallesi. İşte bu mahalle tam dört gün, dörtbir yanından kuşatılarak arandı. Mahalle etrafındaki kuşatma hala kalkmış değil. İnsanlar mahşerin dört atlısını görmüşcesine dehşet içinde.

Sadece çalışkanlar mahallesi mi bu durumda olan? Antakya böyle değil mi, İskenderin böyle değil mi? Hele hele Çekerek, Kazankaya, Yozgat, Antalya, Amasya, Turhal, Suluova böyle değil mi? Türkiye böyle değil mi?

Yapılmak istenen şey halka herşeye rağmen açlığı, soğuğu ve yenilgiyi kabul ettirmektir. Bu halk bunu kabul eder mi? Beraberce göreceğiz.

Nereye payidar?

KUDRET UYBAŞ 1956...

GÖKHAN YÜKSEL 1954...

Onlar, 2 yıl önce faşistler tarafından katledildiler. Anılarını yaşatacağız.

İ.Ü. YABANCI DİLLER YÜKSEK OKULU DEVRİMCİ ÖĞRENCİLERİ

Demokrat 206

DÜZELTME

13.1.1980 tarihli Demokrat gazetesine vermiş olduğumuz Çağdaş Maden—İş Sendikasının Özaş Emayeli Ocak Sanayiine ilişkin T.İ.S. çağrı ilanı "ÖZTAŞ" olarak çıkmıştır. Demokrat gazetesinin 3. sayfası ve 3. sütununda (Basın—249)—174 sayılı ibare ile çıkmış olan ilanda "ÖZTAŞ" isminin "ÖZAŞ" olarak düzeltilmesi için gerekenin yapılmasını arz ederiz.

ÇAĞDAŞ MADEN—İŞ SENDİKASI

Demokrat: 204

KONGRE İLANI

Derneğimizin senelik olağan kongresi çoğunluk sağlandığı takdirde 27.1.1980 tarihinde saat 10.00'da Altıntepe Yemekhanesinde yapılacaktır.

İ.E.T.T. Memurları Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği Yönetim Kurulu Adına Başkan Tuncer Yıldırım

GÜNDEM:
1— Yoklama
2— Kongrenin açılışı
3— Divan seçimi
4— Saygı duruşu
5— İdari, mali raporların ve bütçenin okunması
6— Denetleme raporunun okunması
7— Raporlar üzerine eleştiriler
8— Eleştirilere cevap
9— Yönetim Kurulunun aklanması
10— Seçimler
11— Dilekler ve kapanış

Demokrat 205

GÜNÜN YAZISI

"Mektup"un düşündürdükleri

Muzaffer ERDOST

(Baştarafı 2. Sayfada)

kurumlarıyla ortadan kaldıracak bir işlerliğe de kavuşturabilir. Bunalımların ve sorunların, "demokrasi içersinde ve demokratik yöntemlerle" çözümlenmesinden bunu anlamak gerekir. Nitekim Ecevit, mektup dolayısıyla, halkın, sorunlarını demokrasi içersinde ve demokratik yöntemlerle çözmeyi yeğlediğini söylüyor. Ne var ki, Türkiye'de demokrasinin ciddi tehlikelerle karşı karşıya olduğu şu günlerde, demokratik kurumlar, bu engeli aşmak için işletiliyor mu? Sokakta, bakanlıkta, fabrikada, üniversitede, vb. faşist baskılar nedeniyle, demokrasi işlemiyor, bunu biliyoruz; ama, bunun yanısıra, yargı organlarında, demokrasi, karşı karşıya bulunduğu tehlike açısından, aynı duyarlıkla, aynı etkinlikle işletiliyor mu? Örneğin, faşist örgütlenme, Türkiye ölçeğinde, silahlı zor örgütleriyle, Anayasa'nın demokratik özünü ortadan kaldırmak, mektupta yer alan ifadeyle söyleyelim, "demokratik rejim yerine faşizmi getirmek" için eylemli kalkışma halinde olduğu, ve bunun yaptırımı, Türk Ceza Yasasının ilgili maddesinde açıkça yazılı olduğu halde, bu maddenin özüne uygun olarak faşist tek bir örgüt cezalandırılmış mıdır? Ecevit iktidarı döneminde, "anarşi" adını verdikleri, oysa amacı açısından "anarşi"den tamamen farklı olan faşizmi, yani bir "rejim savaşı" vererek iktidar olmayı amaçlayan faşizmi, önlemek için, onun bu amaçla suç işleyen uyelerini, bir yıl yerine iki yıl yaptırım uygulamayı öngören yasal değişikliklerle, eylemlerinden ve amaçlarından caydıracağını sanmak gibi, çocukça ve gülünç "önlem"lere yönelinmedi mi? Ve lâlâ bugün de, faşist baskılar, cinayetler, faaliyetler, ülke ölçeğinde etkinliğini sürdürürken, "anarşi"yi önlemek maskesi altında, demokratik ve devrimci hareketi baskı altına alacak olan aynı yasa tasarılarına yönelinerek, faşist baskılar, cinayetler faaliyetler gizlenmeye çalışılmıyor mu?

Dahası var: Bugün, siyasal partiler içersinde, şiddet olaylarıyla içli-dışlılığını Sağır Sultan'ın bildiği biri vardır ve bu parti için, Cumhuriyet Başsavcılığında yığılan dosyalar, gereken ciddiyet ve ivedilikle, yıllardan beri işleme konulmamıştır. Eğer bu dosyaların yüzde-biri, bir sosyalist parti hakkında olsaydı, şimdiye değin, bu sosyalist parti yüz kez tuzlabuz edilirdi. Bu dosyalar, bir faşist parti hakkında olduğunda, faşizmin iktidar olmasını bekleyecek bir yavaşlıkla ele alınırsa, orada, demokrasinin işlediğini, mektuptaki ifadeyle, bu ülke yönetiminde "sorumlu anayasal kuruluş"un görevini, gereken duyarlık ve ivedilikle yaptığını söyleyebilir miyiz?

Sonuç olarak: Demirel, Türkiye'yi, demokrasi açısından esenliğe çıkaracak bir yolu benimsemiş görünmüyor; aksine, bugünkü gerginliğin, kaosun, şiddet olaylarının başlıca sorumlusu bir partinin koşulsuz desteğiyle iktidardır ve bu koşulsuz destek, bir aylık uygulama sonucu görüldüğü gibi, iktidar ortaklığında ifadesini bulmuştur. Olayların başlıca sorumlusu ile elele, olayları önlemek - bu, bir aldatmaca değildir de nedir? Çünkü, sözkonusu destek parti, henüz bugünkü adını almadan önce kurduğu iki komando kampını, maddi güçlüklerden dolayı yeni kapatmış bulunuyordu. Tam da bu sırada, o zaman iktidarda bulunan partiden iki milletvekili, bu partinin genel başkanını ziyarete gelirler, komando kamplarının her ilde açılması ve işin maddi yönünün düşünülmemesi gerektiğini söylerler. Ve bu görüşmeden kısa bir süre sonra, faaliyetlerini o zaman hazırlanan emniyet raporunda okuyacağımız kamplar, çeşitli illerde açılmaya başlar. Ve bu yeni komando kamplarının kurulması, ilk komando kamplarını yalnız başına kuran partiden bazı ayrılmalara neden olur. Demirel'in komando kamplarıyla ilgili raporun "mevhum" olduğunu söylemesi üzerine, bu bilgileri, "TÖB-DER, 1973-1974 Çalışma Raporu, Ankara 1974, s.46"dan aktararak, tam da bu kampların sorumluluğunu paylaşanlara, bu kamplarda cinayet için yetiştirilmiş olanların, cinayet işlediğini söyletmenin olanaksız olduğunu vurgulamıştık. Ayrıca belirtelim ki, TÖB-DER'in raporu gibi, bizim yazımız da bugüne değin tekzip edilmedi.

Şimdi, benzer durumla karşı karşıyayız: Komando kamplarının olduğu kadar, kendi gençlik örgütleri olduğunu söylediği Ülkü Ocaklarının ve onun yeni adlar altında kurulanlarının sorumluluğunu örtülü olarak paylaşanlardan, demokrasiyi işletmesi ve ona işlerlik kazandırması değil, olsa olsa ve ancak, demokrasiyi faşizme yedirmesi beklenebilir.

Silahlı Kuvvetlerin mektubu, kuşku yok ki, demokratik işleyişe, özellikle siyasal iktidar açısından, belli ölçülerde bir "müdahale"dir; ama bugün, siyasal iktidarın, demokrasiyi işletmediği de bir gerçektir. Bu müdahalenin demokrasiyi işletme yolunda bir etkisi olacaksa, ilkin, faşist partinin ve faşist örgütlerin hesap vermek üzere yargı önüne çıkarılması gerekir ve bu, halkın beklentisidir ve genel gerginliğin giderilmesi büyük ölçüde buna bağlıdır. Şu da var ki, sağ ve özellikle faşizm, bu tür "müdahale"leri, kendi üstünden ATLATARAK, dağınık olan ve tek bir otoriter örgütten yoksun bulunan "sol"u ezdirmek için kullanmakta başarılı olmuştur. Dileriz, sol, faşizmin tertibine ve tuzağına düşmeyecek bir tutarlılık ve basiret gösterir ve mektubun, demokrasinin "kısıtlanması" yönünde değil, demokrasiye işlerlik kazandıracak ve onu esenliğe çıkaracak yönde etkili olmasını sağlayacak yolları bulur.

NE ALIRSAN 12,5

Halkın Gazetesi **Demokrat**

Çatalçeşme sok. No:50 Cağaloğlu/İSTANBUL Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3264/22
Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay/ANKARA Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM
Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN
Sorumlu Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU
Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI
Yurt İçi: 3 aylık 675.— TL; 6 aylık 1350.— TL; 1 yıllık 2700.— TL
Yurt dışı: 3 aylık: 1350; 6 aylık: 2700; 1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI
2,3. sayfalar (süt.cm) 400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm) 450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm) 320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm) 700 — TL.
Yayın ilanları .... 400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi) 10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

1980 Bütçesi, katsayı ve MEMURLAR

1980 Bütçesi memurlara yeni bir şey getirmiyor

1 — İNCELEME ARAŞTIRMA SERVİSİ

MEMURLARIN SATIN ALMA GÜCÜNÜN DÜŞMEMESİ İÇİN NET MAAŞLARIN FİYAT ARTIŞ HIZINA EŞİT ORANDA ARTMASI GEREKİR. ANCAK BÖYLE BİR ARTIŞ DAHİ ENFLASYONUN YÜKÜNÜ TÜMÜYLE GİDEREMEZ...

GÜNLÜK yaşantımızda çok sık kullandığımız "katsayı" sözcüğü 1970'de yaşantımıza girdi ve günümüze değin değerinden bir şey kaybetmeden kullanılageldi. Bu sözcük, çalışanların önemli bir kesimi olan memurların maaşlarının, ülkemizdeki çarpık kapitalizmin kurallarına göre düzenlenmesi anlamına geliyor.

12 Mart açık ffaşist döneminden önce memurların yükselen mücadeleleri (TÖS mitingi ve boykotu) egemen sınıfların derhal dikkatini çekti ve çalışanlar üzerinde baskılar yoğunlaştı. İşte geniş memur, teknik eleman kesimlerinin grevsiz de olsa sendikal haklarının ellerinden alınması bu döneme rastlar.

1970'de getirilen düzenlemeyle 7 olarak belirlenen katsayı 12 Mart dönemi boyunca sabit kaldı, memurların maaşları donduruldu. 1974'de CHP—MSP koalisyonu zamanında katsayı 9'a yükseltildi. 1976'da MC katsayıyı artırmadı. 1977'den sonra ise her yıl komik artışlar gündeme geldi. Ama bu artışlar sayıları 1 milyonun üzerindeki memurların gittikçe artan hayat pahalılığı karşısında gelirlerinin sürekli olarak azalmasını önleyemedi. Memurlar her gün biraz daha açlığa, yoksulluğa itildiler.

Memurların satın alma gücünün düşmemesi için net maaşların fiyat artış hızına eşit oranda artması gerekir. Ancak böyle bir artış dahi enflasyonun yükünü tümüyle gideremez. Çünkü % 80'lik bir enflasyon karşısında genellikle yılda bir kez yapılan katsayı artışları, zaman zaman gündeme gelen yakacak yardımı, aile yardımı gibi düzenlemeler yeterli olamaz. Her ay başı alınan maaşlar hızla yükselen fiyatlar karşısında bir işe yaramadı.

GÜNÜMÜZ TÜRKİYE'SİNDE MEMURLAR

54 il ve 736 işyerinde gerçekleştirilen 19 Eylül eyleminde birçok işyeri boş masalardan oluşan aynı görüntüdeydi.

MEMURLARIN sendika hakkının ellerinden alındığı 1970'ler Türkiye'si ile büyük benzerlikler gösteren günlerden geçiyoruz. Sermaye çevrelerinin açık faşist diktatörlüğe hazırlık yaptıkları günümüzde memur mücadelesi 70'lerden daha da ileri boyutlarda. Geçtiğimiz yıllarda 20 Mart direnişi, 18 Mayıs Piyangotepe katliamının protestosu, 3 Ekim, 29—30 Kasım öğretmen boykotları, 19 Eylül mühendis ve mimarların direnişi, 24 Aralık Maraş katliamının protesto gösterileri gibi güçlü ve örgütlü eylemler gerçekleştiren memurlar bugün iktidarın boy hedefi haline gelmiş bulunuyor.

TÖB—DER, TÜM—DER, TÜS—DER gibi geniş memur yığınlarını kucaklayan örgütlerin kapatıldığını, yöneticilerinin tutuklandığını görüyoruz. Memurların düzene karşı mücadelelerinin daha üst düzeylere varması, daha iyi yaşam koşullarına kavuşması, grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkının elde edilmesiyle mümkün olacağı görüşü bugün yaygınlaşmış durumda. İşçilerin pazarlık gücünün neler kazandırdığını gören ve grev silahının etkisini kavrayan memur, aynı araca kavuşmak için mücadelesini yükseltmeye başlamıştır.

SERMAYE ÇEVRELERİNİN AÇIK FAŞİST DİKTATÖRLÜĞE HAZIRLIK YAPTIKLARI GÜNÜMÜZDE MEMUR MÜCADELESİ 70'LERDEN DAHA DA İLERİ BOYUTLARDA...

19 Eylül eylemi tüm basının yer verdiği gerçek bir kitle eylemi oldu...

SENDİKALAŞMA KARŞISINDA HÜKÜMETLERİN TAVRI

ULUSLARARASI Çalışma Örgütünün kararlarını benimseyip, bu konudaki antlaşmalara imza atmış olmasına rağmen, Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin çalışanlara sendika hakkını tanımamaları ilginç bir olaydır. Özellikle miting meydanlarında "memurlara sendika" vaadeden, çalışma bakanı olduğu yıllarda bu konuda bol bol açıklama yapan Ecevit'in Başbakan olduktan sonra bu konuya hiç değinmemesi ülkemizin bir gerçeği olsa gerektir.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜNÜN KARARLARINI BENİMSEYİP, BU KONUDAKİ ANTLAŞMALARA İMZA ATMIŞ OLMASINA RAĞMEN, TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETLERİNİN ÇALIŞANLARA SENDİKA HAKKINI TANIMAMALARI İLGİNÇ BİR OLAYDIR...

Aileleri ile birlikte değerlendirildiğinde nüfusun önemli bir kısmını oluşturan bu kesimin maaşları 657 sayılı yasayla belirleniyor. Memurların maaşlarının saptanması sürecinin dikkat edilmesi gereken bir yönü, ücretlerin belirlenmesinin giderek düzen partilerinin bir propaganda aracı olmasıdır. Hükümetler, bir yönüyle, artırdıkları katsayı oranında iyi veya kötü olarak değerlendirilmekte ve böylece geniş memur kitlesinin gözünde bu temel sorun bir düzen sorunu olmaktan çıkıyor, hükümet sorununa indirgenmiş oluyor.

657 sayılı yasanın ilgili maddesi, maaşların belirlenmesinde şu koşullara uyulması gerektiğini söyler: 1— Devletin maddi olanakları, 2— Ülkenin gelişim düzeyi, 3— Hayat pahalılığı. Ama iktidarlar hiçbir zaman bu kurallara uymazlar. Katsayının tesbitinde her zaman "Devletin yüce menfaatleri" ön planda tutulur.

YARIN: KATSAYI ARTIŞLARI ÇÖZÜM DEĞİLDİR

İşyerlerinde düzenlenen forumlardan sonra iş bırakılarak topluca işyerleri terkedildi.

22 KATSAYININ MEMURLARA GETİRDİĞİ

TÜM—DER GENEL BAŞKANI NİZAMETTİN BARIŞ:

Yapılan zamlarla, maaş katsayısının 22'ye çıkarılmasından doğan haklar geri alındı

1— 1980 Bütçesindeki memur maaşlarına ilişkin artış belirlenirken her yıl oynanan ve artık inandırıcılığını tümüyle yitiren oyun yeniden oynandı. Geniş memur yığınlarını sadece bir oy deposu olarak gören ve bu yığınların sorunlarını yalnızca muhalefetteyken dile dolama alışkanlığında olan burjuva politikacıları katsayının ne olması gerektiğini uzun uzun tartıştılar ve sonuçta 22 olarak belirlediler.

Bu artışın emekçi memurlara ne getireceğini hesaplamak güç değildir. Devlet Personel Dairesi verilerine göre, memurların en büyük çoğunluğunu kapsayan 10. derecede bulunan evli ve iki çocuklu bir memur için söz konusu değişikliğin getirdiği maaş artışı 1560 TL. dolayında olup, artış oranı % 25'i geçmemektedir. Sonuna geldiğimiz 1979 yılındaki fiyat artışlarının % 200'ü aştığını ise devletin resmi istatistikleri ortaya koymaktadır. Son bir aydaki fiyat artışları bile tek başına % 25'in üzerinde olup, dev boyutlardaki yağ, çimento, vb. zamlarla maaş katsayısının 22'ye çıkarılmasından doğacak artışların bir bölümü daha gerçekleşmeden geri alınmıştır. Petrol ürünlerinin, diğer yakacak maddelerinin ve çeşitli tüketim mallarının fiyatlarına getirilmesi planlanan yüksek artışlar da gerçekleştirildiğinde, memurların alım gücü öncekinin de çok daha gerisine düşecektir.

2— Kendi yaşam koşullarının belirlenmesinde kendisinin en ufak bir söz hakkı olmayan, grevli toplu sözleşmeli sendikal haklardan yoksun emekçi memur kitlesi için sözünü ettiğim durum yıllardır böyle işlemektedir. İktidarların demagoji konusu yaptığı, IMF'lerin dayattığı sınırlı katsayı artışlarıyla memur kitlesi avutulmak istenmekte ve her geçen gün biraz daha kötü yaşam koşullarına, açlığa ve sefalete itilmektedir.

Katsayı sistemi çerçevesinde yükselen maaşlara daha yüksek, düşük maaşlara ise son derece sınırlı olarak yansıyan artışlar bir yanıyla da memurlar arasındaki gelir ayrıcalığını giderek artırıcı niteliktedir. Katsayının 22'ye çıkarılmasıyla net 59.500 TL.ye fırlayan parlamenter maaşlarını böylesi bir kıyaslamaya katmak bile anlamsızdır. Sistemin kendi içinde mevcut adaletsizliklerin daha pekiştirilerek işlediği ortadadır.

Katsayı sisteminin geçersizliği, enflasyonun inanılmayacak boyutlara ulaştığı Türkiye gibi bir ülkede bu yolla memurların gerçek alım güçlerinin gerilemesinin bile durdurulamayacağı artık herkesçe bilinmektedir. O kadar ki, geçmişte iktidarlar bile bu gerçeği zımnen olsun kabul etmek zorunda kalmışlar ve derneğimiz TÜM—DER'in ısrarla vurguladığı toplu maaş artışı uygulamasına başvurmak durumuna girmişlerdir.

Yakacak zammı adı altında getirilen ve geride bıraktığımız günlerde miktarı yeniden artırılan ödenekler bundan başka bir şey değildir.

3— Kaldı ki, memurların içinde bulunduğu büyük ekonomik çöküntüyü gidermek açısından toplu maaş artışlarının da çözümsel olabilmesi olanaksızdır. Konu "iktidarların insafına" kaldıkça, emekçi memur kendi kaderi üzerinde söz sahibi olamadıkça durum çok fazla değişmeyecektir. Çok kısa vadede ve geçici bir önlem olarak gerçekci bir miktarda saptanacak toplu maaş artışlarının yapılması savunulabilirse de, asıl gereken, memurların grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarına kavuşmalarıdır. Kamu kesimi çalışanlarının sendikal haklardan yoksun bulunduğu 7 ülkeden biri olan ülkemizde, bunun utancını taşıyan kesinlikle memurlar değil, sendikal hakların tanınmasını kabul eden uluslararası belgelere imza koyup, buna uymayan, ya da konuyu bir propaganda aracı olarak kullanarak yönetime geldiğinde tüm vaadlerini derhal bir yana bırakan iktidarlardır.

Bunun en somut örneklerinden biri bugünlerde yeniden ortaya çıktı. Yüksek Planlama Kurulunun kabul ettiği 1980 yılı programında öngörülen, memurlara grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı verilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması ilkesi yeni hükümet programından ustaca çıkarılıverdi.

Emekçi memurlar bütün bu tertiplerin bilincinde olup, grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklarını alma doğrultusundaki mücadelelerini giderek yükseltmektedirler. Ve bu mücadele ergeç başarıya ulaşacaktır.

ÇOCUK GAZETESİ

BOYNU BÜKÜK GECEKONDU

Gecekondu güneşi sokakların çamurlarında bir süre oyalandı. Çocuk izleri çamurları bölük pörçük etmişlerdi. Yoksul evlerin bacaları et kokulu dumanların özlemindeydiler.

Salim doludan alıp boşa koya koya yürüyordu. "Üç aydır kasaba hiç uğramadım. Bu ay birkaç kuruş verip onun da ağzını tutmak gerek." diye düşündü. Bakkal da "Yok! Kalmadı! Çarşambaya gelecek! Babarı hiç görünmüyor!" demeye başlamıştı. Birkaç kuruş da ona ayırmak gerekiyordu. Ocak yanmalı, kazan kaynamalıydı. Sekiz boğaz aldığı üç kuruşa bakıyordu. Onları yedirip içirmek, giydirip, kuşatmak...

Tam sokağa sapacağı sırada biri:

"Sa'm Amca!.."Salim Amca!.." diye ünledi.

Dönüp baktı. Nalbunun oğluydu. Koşarak geliyordu. Bekledi. Çocuk soluk soluğa geldi.

"Salim Amca! Babam, dükkâna uğrasın, dedi."

"Peki, uğrarım." dedi Salim. Nalbura doğru yürüdü.

Metin, Salim'in üç numarasıydı. İlkokulu birincilikle bitirmişti. Öğretmeni Metin'i çok severdi. Kolej sınavına girmesini nasıl da istemişti! Babasının gönlünü etmek için belki on kez gelmişti eve.

"Ben istemez miyim oğlumun kolejde okumasını? Elde yok, avuçta yok." deyip her kezinde savmıştı öğretmeni.

"Kolej sınavına ben de gireceğim!" diye tutturmuştu Metin.

Öğretmenin üstelemelerine, oğlunun hıçkırıklarına dayanamamış, "peki" demek zorunda kalmıştı Salim.

"Sorular çok kolaydı! Hepsini yaptım!" diye sevine sevine gelmişti Metin eve. Babası okşamış, anası da:

"Afferim benim akıllı oğlum!" diyerek kucaklayıp bağrına basmıştı.

Bir Cuma ikindisinde çalmıştı kapıyı öğretmen. Sevinçliydi.

"Gözünüz aydın! Metin sınavı kazandı!" demişti.

Ev bir sevinci yaşamıştı o gün. İşçi Salim'in oğlu da kolejde okuyacaktı. Gecekonduda da bir kolejli olacaktı. Varsın Salim'in giysisinde bir yama fazla olsundu.

Metin'in gözlerine uyku girmemişti o gece. Kuş olup bir sevincin doruğunda uçmuştu sabaha dek. Babası kadife pantolon aldığında bile bu kadar sevinmemişti.

Koleji bitirip daha yüksek okullara gidecekti. Sınavları kazanıp Avrupa'ya bile giderdi belki. Neden olmasındı?

Salim eve yaklaştığında bir Mersedesin hızla gelip evinin önünde durduğunu gördü. Neyin nesiydi acaba? Adımlarını sıklaştırdı.

"Salim Güçlü'nün evi burasımı acaba?" dedi arabadan çıkan.

"Hoş geldin beyefendi. Aradığınız kişi benim."

"Ben emlakçı Hüsamettin. Tanıştığımıza memnun oldum." dedi.

Tokalaştılar.

"Sizinle görüşebilir miyim Salim Bey?"

"Tabi. Ama böyle ayaküstü olmaz. Eve buyrun."

Konuğa yol gösterdi Salim.

Çaylar içilirken konuya girdi Hüsamettin Bey.

"Öğrendiğime göre sizin oğlan koleji kazanmış Salim Bey. Ne mutlu sana. Benim Gülçin'e saati beş yüz liradan bütün yıl özel ders aldırdığım halde birinci yedekte kaldı. Annesinin kalbi var. Üzüntüden düşüp kalacak bir gün. Kızımızın kolejde okumasını çok istiyor. Bir kolayını buluruz. Sen üzme tatlı canını, dedim de biraz rahatladı. Durum böyle olunca Salim Beyciğim, acaba dedim kendi kendime, Salim Beyin tüm borçlarını ödesem, oğlunun ortaokul ve lise giderlerini karşılasam ve diğer giderler için de elli bin lira versem çocuğunu koleje göndermekten vazgeçer mi? Bunu görüşmek için kalkıp geldim. Yanıtınız olumlu olursa çok sevinirim." dedi.

Salim hiç konuşmadı. Hep dinledi. Kafası allak bullak olmuştu. Kasap gelip dikildi önüne. Dikildikçe büyüyüp kocaman oldu. Ardından bakkal, manav, tuhafiyeci, kırtasiyeci, nalbur, ev sahibi sıra sıra dizildiler. Canını istiyorlardı sanki.

Salim kendini toparlamaya çalıştı. "Borçların tümünü... Orta ve lise giderlerini... Elli bin lira..." diyordu Hüsamettin Bey. İyi, hoş da oğluna ne diyecekti? Çocuk bir haftadır uçuyordu sevinçten. "Paraya yenildim! Senin başarını sattım oğlum!" mu diyecekti?

Salim kendisiyle boğuşurken Metin girdi içeri. Hüsamettin Beyi görünce dönmek istedi. Babası uzanıp tuttu elinden. Kendine çekti. Kucağına alıp sarıldı. İlk kez sarılıyordu böyle. Birer damla yaş geldi gözlerine. Bir süre öylece kaldı. Sonra yanına oturttu Metin'i.

"Ortaokula yazdıracağım oğlum seni!" dedi.

Başka konuşamadı. Tıkandı kaldı.

Boynunu büküp çıktı gitti Metin.

İLHAN GÜNGÖR

BRECHT ALFABESİ

Resimleyen : Nural BİRDEN

Üstelik Kızıl Rosa da kayboldu
ortadan,
Bilinmiyor yattığı yer
Yoksullara gerçeği söylediği
için
Onu öldürttü zenginler.

* Rosa Luxemburg, haklı bir dunya için mücadele eden ünlü bir kadın devrimciydi. Yöneticiler ondan hiç hoşlanmazdı. 1919'da yargılanmadan, hükümetin birlikleri tarafından vuruldu.

TV/de Bugün

Saat	Program
19.00	HABERLER
19.05	LASSİE — Dizinin "KURTARILAN HAYAT" adlı bölümü yayınlanacak.
19.30	ÇILGIN KIZLAR
20.00	HABERLER
20.35	UYKUDAN ÖNCE
20.45	ÇÖZÜME DOĞRU — Programda Türkiye'nin içinde bulunduğu sıkıntıların, ülkemiz öz kaynakları ile çözülüp, çözülemeyeceği konusu tartışılacak.
21.25	CHARLİE'NİN MELEKLERİ "OYUNCAK MELEKLER"
22.15	KLASİK MÜZİK
22.45	HABERLER